

COMENIUS ŠOLSKA PARTNERSTVA

2008

Spoštovani bralci!

Pričujoči zbornik je zbirka projektov Comenius šolska partnerstva. V njem boste našli projekte, ki so bili odobreni v razpisnem letu 2008 in so se zaključili v letu 2010. Vanj so vključeni projekti, katerih koordinatorji so se prijazno odzvali povabilu nacionalne agencije za pripravo tega zbornika. Projekti, predstavljajo, raznolikost tem, ki so bile obravnavane v projektih.

Akcija Comenius šolska partnerstva je aktivnost, ki poteka v okviru osrednjega programa EU na področju izobraževanja in usposabljanja z imenom Vseživljenjsko učenje. Osnovni namen Comenius šolskih partnerstev je povečanje evropske dimenzije izobraževanja s pomočjo sodelovanja šol v Evropi. Učenci in učitelji s pomočjo projektnega dela izboljšajo dodatna znanja in spretnosti na področju teme projekta, obenem pa se razvijajo na področju timskega dela, medsebojnih odnosov, učenja in poučevanja tujih jezikov, načrtovanja in izvajanja projektne aktivnosti ter uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Namen zbornika je, da vas izzove k razmišljanju o novih idejah, vas motivira in povabi k sodelovanju.

Želimo vam prijetno branje in še veliko uspehov pri nadaljnjem vključevanju v mednarodno sodelovanje!

Katjuša Radinovič,
koordinatorica akcije Comenius šolska partnerstva

COMENIUS VEČSTRANSKA ŠOLSKA PARTNERSTVA 2008

Organizacija	Naslov projekta
Druga OŠ Slovenj Gradec	Inter-Cool-Ture
Ekonomska in trgovska šola Brežice	Think for the future
Ekonomska šola Kranj	A bridge to the students' active life
Ekonomska šola Novo mesto	Humour in the youth's life
Gimnazija Bežigrad	Hopes and fears of young people in Europe
Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer	Global warming effect
Gimnazija Jesenice	Open Borders – Open Minds
Gimnazija Jožeta Plečnika Ljubljana	Jugend wirbt für Europa
Gimnazija Kranj	Amazing Europe – European Citizenship
Gimnazija Murska Sobota	Cooperation in Europe for a sustainable future
II. OŠ Celje	G.N.O.S.I. Glocal nature of school inclusion
Javni zavod OŠ Marjana Nemca Radeče	Ecologic expedition
OŠ Benedikt	Student Voice – the European Dimension
OŠ Danile Kumar Ljubljana	Scaffolding of positive attitudes towards learning and developing approaches to learning skills
OŠ Dušana Muniha Most na Soči	Orienteering
OŠ Fram	Food for Thought
OŠ Franceta Prešerna Kranj	Living with our and other's religions – together in diversity
OŠ Idrija	Good behaviour – a rainbow that colours our life
OŠ Ivana Babiča - Jagra Marezige	Think globally, act locally
OŠ Ivana Cankarja	Past times – past cultures?
OŠ Kamnica	Cultural diversity starts in early education
OŠ Kuzma	School Radio
OŠ Naklo	Tourist office
OŠ Nove Fužine	Empowerment of youth for environment friendly sources as a contribution to a sustainable future
OŠ Podgora Kuteževo	Myths, stories and legends of Europe
OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica	One Europe – many cultures
OŠ Sava Kladinka Sevnica	Living around Europe
OŠ Spodnja Šiška	Healthy body, healthy mind, healthy friendship
OŠ Srečka Kosovela Sežana	Euroworld: from a world of citizens to world's citizens
OŠ Sveti Jurij	Toxic substances

Organizacija	Naslov projekta
OŠ Šenčur	European patchwork
OŠ Šmartno pod Šmarno goro	Learning to interact by negotiating knowledge strategies
OŠ Vič	To better know us through traditional songs, music and dances
OŠ XIV. divizije Senovo	Europe and the seas
Srednja medijska in grafična šola Ljubljana	The image of the other
Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad Ljubljana	W.I.W. It Will be because it Is because it Was
Elektrotehniško-računalniška strokovna šola in gimnazija Ljubljana	EMPA (E-learning – Material – for placements Abroad
Srednja zdravstvena šola Juge Polak Maribor	The wonderful bright colours Europeans have
ŠC Celje, Gimnazija Lava	We are what we eat
ŠC Slovenj Gradec, Gimnazija	Everyday life and environment in a European perspective
ŠC Slovenj Gradec, Srednja ekonomska šola	Young Entrepreneurs in Europe
ŠC Slovenske Konjice – Zreče, Gimnazija Slovenske Konjice	Intercultural dialogue through music
Vrtec Idrija	Good behaviour – a rainbow that colours our life
Vrtec Škratec Svit Vodice	Nature our friend
Waldorfska šola Ljubljana	European Portfolio certificate
Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana	OPTimising the Inclusive Classroom

Naslov projekta:	Mladi podjetniki v Evropi <i>Young Entrepreneurs of Europe</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije:	Šolski center Slovenj Gradec Srednja ekonomska šola Koroška ulica 11 2380 Slovenj Gradec
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Avstrija
Države partnerice:	Slovenija, Italija, Velika Britanija
Starost vključenih učencev/dijakov:	16–19 let

Vsebina projekta

Na Srednji ekonomski šoli Slovenj Gradec si prizadevamo, da bi dijaki poleg pridobljenih predpisanih znanj sodelovali še v drugih aktivnostih, ki bogatijo njihovo znanje in izkušnje ter s tem krepijo njihovo samozavest in samopodobo ter jih bolje pripravijo za delo po šolanju. V teh aktivnostih se dijaki lahko izkažejo tudi na številnih področjih, za katere ni dovolj priložnosti pri rednih šolskih urah. Ena izmed takšnih aktivnosti je prav gotovo sodelovanje v mednarodnih projektih.

V okviru dvoletnega projekta z naslovom Young Entrepreneurs of Europe (Mladi podjetniki Evrope) so dijaki naše šole sodelovali z vrstniki iz Avstrije, Velike Britanije in Italije. Dijaki so v okviru projekta ustanovili podjetje, ki je služilo kot sredstvo za učenje. Izdelali so proizvode in jih tržili. Morali so načrtovati, ustanoviti in voditi svoje podjetniške dejavnosti. Z vodenjem svojega podjetja so se naučili odločati in prevzemati odgovornost in s tem zagotoviti, da so cilji doseženi. Tako so se naučili ceniti in razumeti, kako podjetja delujejo v različnih državah.

V projekt so bili vključeni dijaki 3. letnika programa ekonomski tehnik, ki ima kar nekaj predmetov, kjer redno uporabljajo znanja, potrebna za delo v projektu (projektno delo, učno podjetje, informatika, angleški jezik, geografija ...).

Sodelovanje v mednarodnem projektu je zelo pomembno tako za dijake kot za profesorje, ki bogatijo svoja znanja, širijo obzorja in postajajo samozavestnejši. Ne nazadnje pa je eden poglavitnih vzrokov za sodelovanje tudi ta, da mednarodni projekti dvigajo ugled šole in ji dajejo večjo veljavo.

Cilji projekta

Zastavili smo si naslednje cilje:

- razvijanje podjetniške žilice in spoznavanje podjetništva v različnih, tudi mednarodnih okoljih,
- razvijanje spretnosti komuniciranja v tujem jeziku in s tem večja samostojnost v kontaktu z ljudmi iz tujine,
- izboljšanje ekonomskih znanj in spretnosti,
- spoznavanje drugih dežel in kultur,
- osebna rast,
- pridobivanje prijateljev v tujih državah,
- spodbujanje timskega dela ...

Rezultati projekta in končni izdelki

S projektom smo dosegli vse zastavljene cilje in še veliko več. Dosegli smo pomembne rezultate:

- Izdelava angleško-slovensko-nemško-italijanskega poslovnega slovarja z uporabnimi poslovnimi besedami in frazami, primernimi za tipične poslovne situacije.
- Moodle (spletna stran: <http://vtux03.htl-klu.at/moodle/>) vsebuje vse rezultate našega projekta.
- Dijaki so v okviru projekta ustanovili podjetje, ki je služilo kot sredstvo za učenje. Izdelali so proizvode in jih tržili. Morali so načrtovati, ustanoviti in voditi svoje podjetniške dejavnosti.
- Različni rezultati dela v učnem podjetju (katalogi, brošure, vizitke zaposlenih, glineni izdelki, PowerPoint predstavitve, delovne knjige zaposlenih ...).
- Predstavitve učnih podjetij na sejmih učnih podjetij v Angliji, Avstriji in Sloveniji.
- Oblikovanje spletne strani o poteku projekta na domači šoli.
- Oblikovanje razstave o projektu v avli šole.
- Članek ikt je zvišala kakovost izvedbe mednarodnega projekta mladi podjetniki v evropi, predstavljen na mednarodni konferenci sirikt v Kranjski Gori.
- Predstavitve o poteku posameznih srečanj za širšo skupnost.

Razširjanje rezultatov

- Rezultate projekta smo po vsakem srečanju predstavili ostalim učencem naše šole in širši javnosti. Po vsakem gostovanju v tujini smo namreč izvedli predstavitev novih dosežkov projekta *s pomočjo PowerPoint predstavitev v avli šole, s prikazom aktualnih dosežkov projekta na spletnih straneh učnega podjetja in šole ter s predstavitvijo na lokalnem radiu, v časopisih Večer, Dnevnik, Delo in v šolskem glasilu Odbitek.*
- Oblika razširjanja rezultatov je tudi članek ikt je zvišala kakovost izvedbe mednarodnega projekta mladi podjetniki v evropi, ki smo ga učitelji, vključeni v projekt, *predstavili na mednarodni konferenci sirikt v Kranjski Gori.*
- Projekt in njegove prednosti predstavljamo tudi *na dnevih odprtih vrat šole in na informativnih dnevih.*

Dodana vrednost projekta

Dodana vrednost projekta se odraža v dvigu samozavesti udeležencev v jezikovni, poslovni in socialni sferi. S pomočjo projekta smo udeleženci razširili svoja obzorja, kar se pozitivno odraža v našem vsakdanjem delu in pripravljenosti na nove izzive.

Dijaki so skozi izvajanje projekta postali veliko bolj samozavestni, še posebej pa so na njihovo pozitivno naravnost vplivala potovanja, večina med njimi še ni potovala tako daleč, in spoznavanje tujih dežel, njihovih znamenitosti, običajev in kultur. Zelo pomemben faktor za dijake je bilo prav gotovo dejstvo, da so v času gostovanja v tujini bivali pri družinah. Sodelovanje pri projektu je pozitivno vplivalo na njihovo samopodobo in mnenje o njihovih sposobnostih, saj so se zavedli, da zmorejo veliko več, kot so bili prepričani do tedaj.

Vsi sodelujoči smo zelo napredovali v uporabi IKT. Redno smo namreč uporabljali elektronsko pošto, Microsoft © Windows Live Messenger, Facebook, internet, največja novost za nas vse pa je bila uporaba Moodlea in video konference.

Projekt je navdušil tudi ljudi, ki niso neposredno sodelovali v njem, ostale učitelje in zaposlene na šoli, druge dijake ter starše, ki so začutili pomen znanja tujih jezikov in potovanj.

Kratka izjava o projektu

S projektom smo želeli dati dijakom možnost razumevanja poslovanja podjetij v različnih evropskih državah, tako da so ustanovili učno podjetje, aktivno sodelovali na mednarodnih sejmišnih učnih podjetjih in obiskali uspešna podjetja v sodelujočih državah. Želeli smo jim omogočiti, da iz prve roke spoznajo, kakšno je družinsko in šolsko življenje v tujih državah, jim dati možnost, da spoznajo vrstnike v tujini in pridobijo nove prijatelje v drugih državah.

Naslov projekta:	Razmišljaj globalno, deluj lokalno <i>Think Globally, Act Locally</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Ivana Babiča-Jagra Marezige Marezige 33 A, Marezige 6273 www.thinkglobally-actlocally.si
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Slovenija
Države partnerice:	Italija, Španija, Slovaška, Romunija, Bolgarija
Starost vključenih učencev/dijakov:	16–19 let

Vsebina projekta

V okviru projekta smo tesno sodelovali s petimi šolami iz tujine, in sicer s šolami iz Španije, Italije, Bolgarije, Romunije in s Slovaške. Bili smo koordinatorska šola. Na vseh šolah so hkrati potekale podobne aktivnosti na področju naravovarstva oz. dviga ekološke osveščenosti. Zakaj ravno aktivnosti na to temo? Kar koli beremo, kamor koli pogledamo, dandanes povsod naletimo na vprašanja o prihodnosti Zemlje. Na svoji koži že čutimo posledice globalnega segrevanja, dihamo onesnažen zrak, jemo nezdravo hrano, proizvajamo ogromne količine odpadkov, trošimo preveč vode in električne energije, sekamo preveč dreves ipd. Skrajni čas je, da skupaj nekaj naredimo, da zmanjšamo uničevanje narave in s tem tudi sebe. Zato smo želeli s tem projektom dvigniti ekološko osveščenost učencev, učiteljev, staršev in drugih krajanov. Tako smo v okviru projekta govorili o problematiki globalnega segrevanja, o pomenu zmanjšanja onesnaževanja in ločenega zbiranja odpadkov ter varčevanja z energijo, o pomenu varovanja naravnih okolij in življenjske raznovrstnosti, o zdravi prehrani, o pomenu gibanja, o nujnosti zmanjšanja prometa, o varčevanju z vodo ipd.

V projekt so bili vključeni vsi učenci in učitelji naše šole. Večina aktivnosti je bila vključena v redno šolsko delo, kot so učne ure pri posameznih predmetih, organizirani dnevi, krožki itd. Pri določenih aktivnostih in delavnicah so sodelovali tudi starši in drugi krajanjani. V dveh letih smo organizirali tudi šest projektnih srečanj, po eno v vsaki partnerski državi. Srečanj so se udeležili učenci in učitelji iz vseh partnerskih šol.

Cilji projekta

Glavna cilja projekta sta bila:

- Učence in učitelje osvestiti o globalnem segrevanju in drugih globalnih in lokalnih okoljskih težavah in jih opogumiti, da spremenijo svoje življenjske navade v bolj prijazne do okolja.
- Učence osvestiti o biotski raznovrstnosti, o pomenu zavarovanih območij v njihovem lokalnem okolju.

Hkrati s tem smo želeli, da bi učenci in učitelji izmenjali izkušnje z vrstniki iz drugih držav, spoznali njihove okoljske težave in življenjske navade, izboljšali znanje tujih jezikov in uporabe IKT, izboljšali sodelovalno učenje, razvili nova prijateljstva, bili bolj kreativni ter se učili v naravi.

Rezultati projekta

Večina aktivnosti je bila vključena v redno šolsko delo, na primer učne ure pri posameznih predmetih, organizirani so bili naravoslovni dnevi in krožki. Aktivnosti so potekale približno istočasno na vseh partnerskih šolah. Pri določenih aktivnostih in delavnicah so sodelovali tudi starši in drugi krajanjani. Določene eko aktivnosti so bile izpeljane v okviru šestih projektnih srečanj, ki so se jih udeležile ekipe učiteljev in učencev iz vseh sodelujočih držav. Naša šola je izpeljala 49 mobilnosti, vse šole skupaj pa kar 235.

Zadani cilji so bili večinoma izpolnjeni. V okviru različnih praktičnih aktivnosti je tekom dveh let na že omenjene ekološke teme nastal bogat eko izobraževalni material (plakati, zgibanke, filmčki, fotografije, članki, eko igrice, eko izdelki, slovar, kuharica itd.), projektni logo, himna, majčka itd.

Končni izdelki

Končni izdelki, ki so nastali v sodelovanju z vsemi partnerskim šolami in smo jih objavili tudi v angleškem jeziku, so bili:

- projektna spletna stran,
- projektni bilten,
- večjezikovni okoljski slovar (v jezikih vseh držav partneric in angleškem jeziku),
- vprašalnik o eko navadah,
- mednarodna spletna kuharska knjiga z zdravimi in tradicionalnimi recepti,
- video o projektih srečanjih.

Razširjanje rezultatov

O poteku različnih dejavnosti projekta smo sproti poročali na skupni spletni strani in v Comenius kotičku v šoli, objavili smo nekaj člankov v lokalnih časopisih, na radiu in televiziji. Končne rezultate smo predstavili na zaključni kulturni prireditvi v Marezigah v okviru zadnjega projektnega srečanja, na katerem so bili prisotni vsi partnerji. Ob zaključku projekta smo izdali dva biltena o projektih aktivnostih, enega skupnega s partnerji v angleškem jeziku, drugega v slovenskem jeziku. Projekt smo predstavili tudi na stojnicah v domačem kraju, širši občini in v prestolnici.

Dodana vrednost projekta

Izpeljani partnerski projekt je imel naslednji vpliv na našo šolo:

- zvišala se je ekološka osveščenost učencev in učiteljev ter krajanov,
- izboljšalo se je znanje tujih jezikov, predvsem angleščine in italijanščine,
- povečala se je uporaba IKT,
- izboljšala se je šolska klima,
- dvignila se je samozavest učencev in učiteljev,
- okrepilo se je timsko delo učiteljev in sodelovanje med učitelji učenci,
- znanje učiteljev se je obogatilo s primeri dobre prakse iz tujine,
- šola je prišla na 'dober glas' – kot izkušena šola v evropskih projektih,
- zaradi pozitivnih izkušenj je šola pripravljena vstopiti v nove evropske projekte,
- šola se je odprla navzven, povečalo se je sodelovanje z domačimi partnerskimi organizacijami,
- okrepilo se je sodelovanje med šolo in lokalno skupnostjo.

Kratka izjava o projektu

Sodelovanje v projektu je bila enkratna, nepozabna izkušnja zame in za vse sodelujoče, tako učence kot učitelje vseh partnerskih šol. Projekt je pomenil napredek tako na osebnem kot profesionalnem področju in za veliko sodelujočih vstop v novo, okolju prijaznejše življenjsko obdobje.

Naslov projekta:	Miti, zgodbe in legende Evrope <i>Myths, stories and legends of Europe</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije:	OŠ Podgora Kuteževo Kuteževo 2f, 6250 Ilirska Bistrica
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Italija
Države partnerice:	Portugalska, Španija, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	6–15 let

Vsebina projekta

Zavedanje, da smo del Evrope, je pomemben del vsakega posameznika, ki živi v Sloveniji. To zavedanje je potrebno gojiti že v osnovnošolskih letih. Ko nam je bilo ponujeno partnerstvo v tem projektu s strani italijanske šole, smo se zato z veseljem odzvali. Poleg Italije, ki je prevzela koordinacijo, sta pri projektu sodelovali še partnerski šoli iz Španije (Sevilla) in s Portugalske (Madeira). V projekt smo na naši šoli vključili vse učence od 1. do 9. razreda ter tudi vse učitelje. Vsak je prispeval svoj delež v okviru svojega predmeta oz. starosti učencev. Pri predstavitev ob koncu prvega in drugega leta sodelovanja pri projektu smo k sodelovanju povabili tudi lokalne sodelavce ter na prireditvi povabili predstavnike lokalne skupnosti in lokalno občinstvo. Enako smo storili tudi ob obisku partnerskih šol na naši šoli.

Cilji projekta

Glavni cilj je bil pokazati tako učencem kot širši lokalni skupnosti, da smo kljub različnim kulturnim ozadjem, ki smo jih spoznavali v teh dveh letih sodelovanja, vsi del evropske družbe. Ta različnost nas bogati. Bolj kot se zavedamo, da smo vsi različni, je hkrati tudi bolj jasno, da smo si zelo podobni. Skozi zgodbe, mite in legende smo namreč želeli pokazati, kako je okolje, v katerem so nastali, vplivalo na njihovo vsebino. Zavedali smo se, da bodo vsebine zelo različne, a sporočila v njih naj bi bila precej podobna – poudarjanje lastnosti, kot so prijaznost, poštenost, iskrenost, pripravljenost pomagati ipd.

Rezultati projekta

V obeh letih so učenci napisali precej novoletnih voščil in jih tudi prejeli. Tudi ob veliki noči so si z vrstniki izmenjali lepe želje. Podrobneje so spoznavali geografske in druge značilnosti partnerskih držav ter pripravili številne plakate. Ob branju zgodb, mitov in legend iz posameznih držav so likovno ustvarjali, slovenski mit pa so tudi dramatisirali in predstavili na zaključni prireditvi.

Končni izdelki

Knjiga *Legends and Stories of Europe*, publikacija Miti Evrope ter zgoščenka s posnetkom zaključne prireditve.

Razširjanje rezultatov

Knjigo *Legends and Stories of Europe* smo podarili mestni knjižnici, kjer je na voljo vsem občanom, pogosto pa jo podarimo tudi gostom različnih profilov, s čimer širimo znanje o možnostih, ki jih ponuja program Comenius. Hkrati pa s takšnimi izdelki dokazujemo, da šolsko delo ne vključuje le pridobivanje znanja, ki je neposredno povezano z učnim načrtom.

Dodana vrednost projekta

Z našimi izkušnjami smo ostalim šolam iz naše občine in tudi širše pokazali, da lahko tudi tako majhna podeželska šola enakopravno in uspešno sodeluje pri mednarodnih projektih. Lokalne znamenitosti smo predstavili predstavnikom sodelujočih šol, nad katerimi so bili navdušeni in bodo svoje pozitivne izkušnje delili s svojimi sodelavci, prijatelji in znanci – morda bodočimi turisti v Sloveniji.

Kratka izjava o projektu

Projekt je bil vsekakor pozitivna izkušnja za vse sodelujoče na naši šoli. Ker smo zelo majhna šola, so res sodelovali prav vsi učitelji in učenci. Edina pripomba, ki smo je bili deležni, je bila to, da smo mobilnosti izvajali le učitelji in ne tudi učenci. Tako smo se odločili, da se bomo v prihodnje vključevali le v projekte, ki že vnaprej predvidevajo tudi mobilnosti učencev.

Naslov projekta:	Evropska krpanka <i>European Patchwork</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta	Osnovna šola Šenčur Pipanova cesta 43, 4208 Šenčur http://www.os-sencur.si/projekti/comenius/default.aspx
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Slovenija
Države partnerice:	Nemčija, Norveška, Romunija, Španija, Turčija
Starost vključenih učencev/dijakov:	največ aktivnosti je bilo namenjenih učencem, starim 13 do 15 let

Vsebina projekta

Projekti Comenius so idealna priložnost, da učenje o evropski povezanosti prenesemo iz učilnic v resnično življenje, da multikulturalnost in socialna kohezija nista le abstraktna pojma v učbeniku, pač pa ju izkusimo v druženju z učenci in učitelji v naši skupni evropski domovini. Ni dvoma, da vključevanje v evropsko sodelovanje pomeni dodatno delo. A kljub temu obstaja veliko prednosti in koristi za vse, ki so vključeni v projekt Comenius. Učitelji imamo priložnosti razvijati nove spretnosti ob načrtovanju in vodenju projekta. Srečanja s kolegi iz drugih evropskih držav nam zagotavljajo vpogled v različne izobraževalne sisteme in učne metode, kar pripomore k inovativnosti pri našem delu.

Tako učitelji kot učenci pridobimo nove spretnosti in kompetence, ki so pomembne v poklicnem in zasebnem življenju. Učimo se tujih jezikov. Šola ima koristi tudi ob povečani motiviranosti učiteljev in učencev za delo ter ob boljšem uspehu in dosežkih učencev.

Pri mednarodnih projektih je vedno težko najti prave partnerje. Biti morajo zanesljivi in odgovorni. V mednarodnih projektih ne gre le za tehnično izpolnjevanje obveznosti, pač pa tudi za neprecenljivo prijateljsko druženje. Nam je to brez dvoma uspelo. V projekt sem želela vključiti čim bolj pisano družino. Povezalo se nas je sedem šol iz šestih različnih držav. Imeli smo srečo, da so nacionalne agencije odobrile projekt vsem kandidatom.

Med šolami so po eni strani precejšnje razlike, saj imajo od 130 do 740 učencev. Razen turške so vse javne šole. Dve šoli imata ločen umetniški oddelek. Ena romunska šola ima ločene oddelke za madžarsko narodno manjšino. Na drugi romunski šoli več kot polovica učencev živi od socialne podpore, veliko je tudi učencev, katerih starši so na delu v tujini. Nemška šola ima okoli 30 odstotkov priseljenih učencev, španska in norveška skoraj nič. Tudi v opremljenosti in dostopnosti učnih pripomočkov so med nekaterimi šolami velike razlike.

Kaj pa nam je potem skupnega? Vsi želimo učencem omogočiti kakovostno izobrazbo in prijetno delovno vzdušje. V medsebojnem sodelovanju želimo razvijati vedenje in razumevanje o različnosti partnerskih narodov in njihovih kultur, tako med mladimi kot med učitelji. Razvijati želimo spoštovanje in sodelovanje.

Cilji projekta

Rdeča nit projekta European Patchwork je bil medkulturni dialog. Evropsko kulturo razumemo kot sestavljanje različnih kultur, ki ji skupne evropske vrednote dajejo enoten okvir. Od tod tudi ime projekta Evropska sestavljenka. Globalni cilji projekta, ki so se prepletali v različnih aktivnostih, so bili:

- razvijati in krepiti multikulturalnost,
- spoštovati drugačnost in biti bolj odprtega duha,
- mlade bolj opremiti s kompetencami, ki jim bodo omogočale biti odgovorna osebnost, državljan in Evropejec,
- učiti se drug od drugega.

Rezultati projekta

V prvi fazi projekta smo s pomočjo kviza spoznavali kulturo partnerskih držav in Evropsko unijo. Vsaka partnerska šola je organizirala predstavitev kulturne in naravne dediščine sodelujočih držav s plakati učencev in promocijskim gradivom. Učenci so likovno ustvarjali. Iz njihovih etnološko obarvanih likovnih del smo izdelali umetniške plakate. Njihova razstava je bila organizirana v času projektne srečanja na Norveškem, kasneje pa so jih šole prevzele v trajno last.

Življenje mladostnikov je vsekakor pogojeno z domačim kulturnim okoljem, po drugi strani pa je veliko značilnosti, ki opredeljujejo mladostniško generacijo kot celoto. V izvedeni raziskavi o identiteti mladih so se pokazale prav te razlike in podobnosti. Njen cilj je bil ugotoviti, kako mladi vidijo svoje življenje in kako si predstavljajo svojo prihodnost. Njen namen je bil, da so mladi začeli bolj razmišljati o svojem ravnanju in njegovih posledicah, starši in učitelji pa o tem, kako biti karseda pozitiven vzor odraščajočim mladostnikom. Rezultati obsežne raziskave so dosegljivi tudi na spletni strani projekta.

Vrhunec projektne aktivnosti je bila prireditev ob dnevu Evrope, ki so jo simultano izvedle vse partnerske šole. Prireditev, odprta za javnost, je bila dramska uprizoritev učne ure o EU, različnih kulturah ter strpnosti. Igra je povezala ljudske junake: norveške trole, nemško sireno Lorelai, neustrašnega Don Kihota, bistroumnega Kargoza in Hadživata iz Turčije z romunskim Drakulo in našim Kekcem.

Končni izdelki

- raziskava o identiteti mladih
- ilustrirani plakati European Patchwork
- prireditev ob dnevu Evrope
- knjižica fraz v vseh jezikih partnerjev in v angleškem jeziku
- spletna stran projekta
- brošura o projektne aktivnostih

Razširjanje rezultatov

O projektnih aktivnostih je naša šola redno obveščala lokalno javnost prek sveta šole in občinskega glasila Jurij. Staršem učencev, ki so bili zajeti v raziskavo, pa smo rezultate predstavili v celoti.

Poskrbeli smo tudi za medijsko pokritost našega projekta, ki je na eni strani seznanila javnost z našimi aktivnostmi, po drugi pa morda spodbudila kakšno drugo šolo v podobno mednarodno sodelovanje. Na študijski skupini za državljsko vzgojo sem kolege seznanila s projektним delom in jim predstavila rezultate raziskave.

V času trajanja vsakega projektne sestanaka je organizatorska šola sklicala tiskovno konferenco. Najbolj se je trudila za promocijo projekta in svoje šole turška partnerica, ki je zasebna šola. Fotoreporter nas je spremljal vsak dan našega bivanja v Bursi. Prispevki so bili objavljeni kar v devetih časopisih in na lokalnih TV-postajah.

V Sloveniji so o projektu pisali v Dnevniku, Gorenjskem glasu, Juriju in šolskih Žarkih. Imeli smo intervjuje na radiu Val 202, Radiu Sora, na Radiu Kranj celo polurno pogovorno oddajo ter dva prispevka na lokalni televiziji GTV.

Dodana vrednost projekta

Sodelovanje v projektu predstavlja dodatno delo za učitelje in učence, a trud je bogato poplačan. Poudariti velja večje sodelovanje učiteljev na različnih predmetnih področjih in sodelovanje nasploh. Prav to pripomore k osebnostnemu razvoju vseh, ki se učimo drug od drugega in znamo živeti v pozitivnem odnosu do drugačnosti oz. raznolikosti, predvsem pa znamo z drugačnimi živeti v sožitju.

Medijska odmevnost projekta je tudi prispevala k večji prepoznavnosti in promociji naše šole.

Kratka izjava o projektu

Vsi sodelujoči smo si edini, da je to sodelovanje enkratna in nepozabna življenjska izkušnja.

Naslov projekta:	Od državljanov sveta k svetovljanom <i>EUROWORLD: from a world of citizens to world's citizens</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Srečka Kosovela Sežana Kosovelova 6, 6210 Sežana europeansharedtreasure.eu
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Italija
Države partnerice:	Slovenija, Španija, Turčija
Starost vključenih učencev/dijakov:	10 do 15 let

Vsebina projekta

Namen našega projekta je bil nadaljnje in poglobljeno razvijanje poznavanja in razumevanja evropske kulturne in jezikovne raznolikosti ter pomoč mladim pri pridobivanju različnih življenjskih spretnosti. Namen je bil tudi dvig kakovosti izobraževanja na naši šoli in primerjanje našega šolskega sistema z drugimi .

Učenci in učitelji Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana smo pred tem sodelovali že v dveh triletnih mednarodnih projektih Comenius. Naslov tokratnega dvoletnega projekta je bil *Euroworld: from a world of citizens to world's citizens* ali naš delovni naslov *Od državljanov sveta k svetovljanom*.

V projektu so poleg naše šole sodelovale še šole iz Španije, Italije in Turčije. Sodelujoče šole smo bile : OŠ Srečka Kosovela Sežana (SLOVENIJA), Direzione Didattica Montegrappa Palermo (ITALIJA), Istituto Comprensivo Rosario Porpora – Scuola secondaria di primo grado Cefalu (Italija), CEIP Joaquin Ubeda Extremadura (ŠPANIJA) in Mehmet Beğen İlköğretim Okulu Konya (TURČIJA).

Teme, s katerimi smo se ukvarjali v projektu, so bile zanimive, saj smo z njimi spoznavali navade in kulturo drugih narodov, razbijali stereotipe in »podirali«
še zadnje meje, ki so ostale v ljudeh samih. Tako smo v šolskem letu 2008/09 začeli delo v dveh delavnicah, v katerih smo raziskovali prehranjevalne navade ter tradicionalne in tipične jedi ob praznikih in običajih, v drugi pa se posvečali raziskovanju ljudskih rekov in pregovorov, otroškimi rimami in izštevankami ter ljudskemu slovstvu. Ukvarjali smo se tudi s stereotipi, ki se jih pripisuje določenim narodom (npr. kadi kot Turk). V šolskem letu 2009/10 smo se posvetili iskanju podobnosti in stičišč kultur, iz katerih prihajamo. Bolj natančno smo spoznavali kulturo, navade, glasbo, pripovedništvo in zgodovino držav partnerskih šol. Razpisali smo tudi natečaj za izdelavo logotipa našega projekta, ki je potekal na vseh šolah. Zmagovalne logotipe smo natisnili na majčke. Na vseh šolah smo organizirali tako imenovan Dan Comeniusa (Comenius Day), ki je bil po vseh šolah organiziran isti dan, tako da smo lahko istočasno izpeljali še video konferenco in povezali vseh pet šol.

Cilji projekta

Cilji so bili naslednji:

- primerjava našega šolskega sistema z drugimi šolskimi sistemi po Evropi (v partnerskih državah projekta),
- domovinska vzgoja,
- vzpostavljanje identitete Evropejca ter odnosa med posameznikom in skupnostjo,
- spodbujanje timskega dela,
- uporaba nove tehnologije,
- spodbujanje uporabe različnih načinov komuniciranja s partnerskimi šolami (elektronska pošta, pisma, izdelava CD-jev, izvedba video konferenc ...),
- integracija dela v projektu v šolski kurikulum,
- spoznavanje različnih dežel, njihovega načina življenja,
- učenje in uporaba tujih jezikov,
- večjezično razumevanje,
- vzgoja k odprtosti do ljudi, njihovi različnosti,
- razvijanje tolerantnosti.

Rezultati projekta

Vsi zastavljeni cilji projekta so bili realizirani skozi različne in zelo pestre dvoletne aktivnosti. Učenci in učitelji smo se dobro poučili in seznanili z različnimi šolskimi sistemi v Evropi, partnerskim šolam pa smo predstavili naš šolski sistem. Pri tem smo uporabljali različne načine in oblike komuniciranja ter vso razpoložljivo informacijko-komunikacijsko tehnologijo. Kot rezultati projekta so nastale drobne knjižice in brošure, s katerimi so učenci predstavili tematske aktivnosti. Izdelali smo več CD-ROM-ov, video posnetkov, pedagoškega materiala, različnih izdelkov in spekli ter skuhalih tradicionalne dobrote, ki jih pripravljajo v deželah, iz katerih prihajajo naše partnerske šole. Izvedeno je bilo več gledaliških, glasbenih in športnih predstav.

Končni izdelki

- majica (T-shirt) z natisnjenimi logotipi, izbranimi v natečaju projekta
- zgoščenke
- kratki filmčki
- brošure, plakati, knjižice

Razširjanje rezultatov

- šolske oglasne deske
- šolska spletna stran
- krajevna glasila
- lokalni časopisi in radio
- študijske skupine
- šolske predstave
- izdelki projektov

Dodana vrednost projekta

Pri učencih:

- krepitev suverenosti v komuniciranju v tujih jezikih (angleščina, italijanščina, španščina),
- povečanje socialnih spretnosti,
- dvig motivacije za projektno delo,
- domovinska vzgoja in odprtost do drugih kultur in drugačnosti,
- razširitev znanja o partnerskih državah in njihovih kulturah.

Pri učiteljih:

- krepitev suverenosti v komuniciranju v tujih jezikih (angleščina, italijanščina, španščina),
- povečanje motivacije za projektno delo,
- dvig pedagoških in organizacijskih spretnosti,
- razširitev znanja o partnerskih državah in njihovih kulturah,
- bolj tesno in povezano sodelovanje med šolskim osebjem.

Za okolje:

- vključitev in intenzivno sodelovanje staršev pri različnih projektnih aktivnostih (sejem, dnevi šole, različne predstave ...),
- vključevanje lokalnih družb in zavodov v posamezne projektne aktivnosti.

Kratka izjava o projektu

Vsi sodelujoči v projektu smo se strinjali, da so navedeni načini sodelovanja dobro izhodišče za osveščanje o strpnosti do svojih bližnjih, sošolcev, prijateljev, sosedov in seveda do drugih narodov, do drugačnih in drugače mislečih. S spoštovanjem do sebe in lastnega naroda smo se in se še vedno učenci in učitelji navajamo na toleranten odnos do drugih, na iskanje pozitivnega pri sebi in pri drugih ter na pozitivno komunikacijo. Da bi se, ne le z besedami, temveč tudi z dejanji približali lepo zveneči misli: enaki med enakimi.

Sodelovanje z vsemi partnerskimi šolami je bilo res enkratno doživetje in vsi si želimo, da bi tudi v bodoče še lahko sodelovali v projektih Comenius.

Karmen Tavčar,
šolska koordinatorica

Naslov projekta:	OPTIC Prilagoditve okolja slepim in slabovidnim učencem <i>OPTIC-OPTimising the Inclusive Classroom</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta	Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana Langusova ulica 8, 1000 Ljubljana www.optic-comenius.eu
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Luksemburg
Države partnerice:	Irski, Škotska, Švedska, Francija, Slovenija (kot pridruženi partnerici sodelovali še Italija in Švica); Bolgarija je izstopila iz projekta v prvem letu

Vsebina projekta

Učno okolje je eden ključnih elementov uspešnega učenja v inkluzivnih oblikah izobraževanja. Znano je dejstvo, da s pomočjo vida sprejemamo kar 80 odstotkov informacij, zato se premalo zavedamo pomena prilagoditev učnega okolja za osebe z motnjami vida.

Ustanove iz osmih držav, ki v svojem okolju delamo na področju izobraževanja oseb z motnjami vida, pa smo želele pokazati, da ima ustvarjanje boljših pogojev za delo slepih in slabovidnih učencev tudi pozitivne učinke na delo ostalih učencev.

Namen projekta OPTIC je bil opredeliti potrebe učencev z motnjami vida, povezane z učnim okoljem, in predstaviti prilagoditve ter pokazati pozitivne učinke na doseganje učnih rezultatov.

Cilji projekta

Naš prvi cilj je bil ugotoviti, kakšne so potrebe glede prilagoditev učnega okolja za osebe z motnjami vida (anketa med učenci in dijaki, pregled literature na tem področju). V nadaljevanju smo želeli izmenjati primere dobre prakse in opozoriti na slabosti. Primere smo predstavili s slikovnim gradivom, filmi itd., ob tem pa smo ugotavljali tudi, kako določene prilagoditve lahko koristijo ostalim učencem (npr. ustrezna osvetlitev).

V nadaljevanju smo želeli svoje ugotovitve predstaviti čim večjemu krogu zainteresirane javnosti in tako vplivati, da se priporočene prilagoditve začnejo izvajati tudi v praksi. Prenos v prakso je dolgoročen cilj, ki ga vsak v svojem okolju poskušamo uresničevati tudi po formalnem zaključku projekta (npr. izobraževanja učiteljev).

Rezultati projekta

Rezultati projekta so prikazani in podrobno predstavljeni v končnih izdelkih, kjer je moč najti zbir sodobne literature v knjižni oz. elektronski obliki o tem področju, nazorno predstavljene primere dobre prakse, filme in PowerPoint predstavitev.

V Zavodu za slepo in slabovidno mladino Ljubljana smo nekatere ugotovitve že udeležili v praksi in si jih je možno tudi ogledati.

Končni izdelki

V okviru projekta so tako nastali:

- publikacija,
- zgoščenka,
- spletna stran in
- drugo gradivo, s katerim smo projekt predstavljali ob različnih priložnostih (plakat, letaki).

V teh oblikah so predstavljena izhodišča projekta, priporočena literatura, primeri dobre prakse, opremljeni s slikovnim gradivom, kratki filmi in PowerPoint predavitve. Materiali bodo še posebno koristni za vse tiste, ki se ukvarjajo z izobraževanjem oseb z motnjami vida, in še zlasti za tiste, ki delajo z otroki in mladostniki. Ciljna publika tako vključuje:

- učence z motnjami vida,
- starše in družine teh učencev,
- učitelje v razredu,
- mobilne učitelje,
- različne službe, ki v domačem okolju izvajajo servisne storitve za slepe in slabovidne,
- vodstva šol,
- arhitekto in oblikovalce šolskega prostora.

Razširjanje rezultatov

Projekt je bil predstavljen na evropski konferenci ICEVI (International Council for Education of People with Visual Impairment).

V slovenskem prostoru smo projekt in/ali izdelke predstavili:

- na XVIII. Izobraževalnih dnevih specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije,
- ob zaključnem projektne sestanku v Ljubljani je bila pripravljena predstavitev za novinarje in zainteresirano javnost,
- v peturni delavnici je bil projekt predstavljen na študijski skupini učiteljev slepih in slabovidnih, ki združuje učitelje slepih in slabovidnih OŠ in SŠ iz vse Slovenije,
- posamezni izdelki so bili predstavljeni na TIFLO sekciji (sekcija društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, ki združuje strokovne delavce na področju izobraževanja oseb z motnjami vida),
- posamezni izdelki (publikacija, filmi) so bili uporabljeni pri predstavitvah skupine slepih in slabovidnih učiteljskim zborom OŠ in SŠ,
- te šole ob predstavitvi dobijo en izvod publikacije,
- učitelji, ki se udeležijo seminarjev na Zavodu za slepo in slabovidno mladino Ljubljana, dobijo kot del literature publikacijo OPTIC.

Dodana vrednost projekta

Delo v projektu je omogočilo srečevanje strokovnjakov iz sodelujočih držav, ki delajo z zelo majhno skupino otrok s posebnimi potrebami – slepimi in slabovidnimi. Stiki, ki so se tako zgradili, se nadaljujejo in nadgrajujejo z novimi oblikami sodelovanja.

Sodelovanje je omogočilo izmenjavo dobrih praks, spoznavanje različnih sistemov in okolij, v katerih se izobražujejo slepi in slabovidni, medsebojna podpora je prispevala h graditvi naše samozavesti, rezultati in naši izdelki pa so pomenili tudi prispevek k standardizaciji učnega okolja v evropskem prostoru.

Kratka izjava o projektu

Cilji projekta so bili zelo konkretni in praktični. Celotna projektna skupina jih je poskušala dosledno zasledovati, zato so tudi rezultati izredno uporabni končni izdelki.

Sodelovanje v projektu nas je povežalo z sorodnimi ustanovami iz partnerskih držav, omogočilo izmenjavo izkušenj in pogledov na določena strokovna vprašanja, izmenjavo strokovne literature, za mlajše člane delovnih skupin je bila to prva priložnost za obisk sorodnih ustanov. Skupina slepih in slabovidnih je zelo majhna, zato je sodelovanje strokovnjakov, ki delajo na področju izobraževanja oseb z motnjami vida, v evropskem prostoru nujno potrebno. Sodelovanje partnerjev v projektu OPTIC bi lahko opisala z izrazi, kot so: strokovnost, toleranca, podpora drug drugemu, sprejemanje različnosti, prijateljstvo ... zato ni presenetljivo, da je projekt že presežen z novimi oblikami sodelovanja.

Na Irskem je bil projekt izbran kot primer dobre prakse. Po besedah vodje ene od partnerskih ustanov pa je delo v projektu Zavod za slepo in slabovidno mladino Ljubljana kot enakovrednega partnerja v strokovnem pogledu (in s tem tudi Slovenijo) postavilo na zemljevid Evrope.

Naslov projekta:	Ekološka odprava <i>Ecologic Expedition</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta	JZ OŠ Marjana Nemca Radeče Šolska pot 5, 1433 Radeče http://comeniuseco.wordpress.com/
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Bolgarija
Države partnerice:	Litva, Polska, Turčija, Romunija in Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	12 do 18 let

Vsebina projekta

JZ OŠ Marjana Nemca Radeče že vrsto let ponosno nosi naziv EKO ŠOLA. Ker je ekološka osveščenost visoko na šolski lestvici vrednot vzgojnega in izobraževalnega delovanja, smo se priključili še mednarodni ekološki odpravi v okviru akcije VŽU Comenius. Bolgarska šola kot koordinatorica je pripravila načrt dejavnosti, ki nam je ustrezal in nadgrajeval dosedanje delovanje. V projektu Ecologic Expedition smo zelo aktivno sodelovali in si izmenjevali izkušnje učenci in učitelji iz šestih držav: Bolgarije, Romunije, Turčije, Litve, Poljske in Slovenije.

Cilji projekta

Septembra 2008 se je naša 'EKOLOŠKA ODPRAVA' podala v izvajanje načrtovanih skupnih aktivnosti vseh partnerskih šol. Na vseh šolah se v okviru tega projekta izvajajo enake aktivnosti, ki jih nato s pomočjo IKT in na strokovnih srečanjih predstavljamo partnerjem. Teme in dejavnosti, ki smo jih vse partnerske države v okviru Ekološke odprave uspešno vključile v svoje učne načrte, so: spoznavanje ekološke problematike, skrb za okolje, čistilne akcije, izdelovali smo ptičje krmilnice, ki smo jih v namen krmljenja in opazovanja ptic postavili v bližini šole.

Učenci so na terenu jemali vzorce iz rek ali potokov v bližini šol ter analizirali te vzorce vode in ugotavljali vsebnost posameznih kemijskih elementov v vodi.

Pri naravoslovnih predmetih so izdelovali kreme, olja (negovalna sredstva) iz naravnih materialov. Tako so nastali: šentjanževo olje, ognjičevo mazilo, krema za roke in sivkino milo. Pripravljali so predstavitve o globalnih podnebnih spremembah in njihovih vplivih na naše vsakodnevno življenje. Te predstavitve so s pomočjo in uporabe IKT posredovali svojim vrstnikom. Med partnerskimi šolami je krožila t. i. *Traveling exhibition* – potujoča razstava izdelkov učencev z naslovom *Nature through our eyes* – Naš pogled na naravo. Na razstavi so bili izdelki učencev iz vseh šestih držav. Razstava je bila najprej postavljena v Turčiji, nato v Litvi, nato pri nas – na naši šoli –, mi smo jo poslali naprej v Romunijo, Romuni, pa so jo prinesli na skupno zaključno srečanje v Bolgarijo.

Po načrtu smo izvedli tudi vseh šest partnerskih srečanj s projektnimi sestanki koordinatorjev.

Vse naštetu in še več smo izvajali s skupnim ciljem – ozaveščati o ekološki problematiki tako učence kot tudi njihove starše. Učencem želimo privzgojiti spoštljiv odnos do naravne dediščine ter odgovorno ravnanje do vseh naravnih virov. Hkrati poudarjamo zdrav odnos do sebe in sočloveka ter spodbujamo strpnost tako v medkulturnih kot tudi v medgeneracijskih odnosih. Vse to so dolgoročni cilji, ki pa smo jih z dvoletno mednarodno ekološko odpravo še okrepili.

Rezultati projekta

Glavni rezultati projekta niso le posamezni izdelki učencev (ptičje hišice, ekološko osveščeni plakati, izdelki iz naravnih materialov, kreme, mazila, razstave, posnete pesmi, projekcije in predavanja, ki so jih pripravili za sovrstnike ali mlajše učence ...), pač pa zavednost in pripadnost učencev šoli. Učenci in učitelji smo tekom izvajanja projekta zgradili poseben odnos – medsebojni, do šole, do kraja, do domovine in ne nazadnje do Evrope.

Ko so učenci primerjali onesnaženost posameznih voda, so ugotovili, da so naši vodni izviri, studenci ... nekaj enkratnega in neprecenljivo bogastvo, ki ga je treba skrbno čuvati in ohranjati za bodoče rodove, saj le slabih nekaj kilometrov stran – npr v Litvi in Turčiji – vode primanjkuje. O tem so se lahko nekateri, ki so tam (v okviru mobilnosti naše ekološke odprave) bili, tudi prepričali. O teh ter drugih pripetljajih so z velikim veseljem pripovedovali posameznim oddelkom šole v šolski knjižnici (t. i. Comenius potopisna predavanja).

Končni izdelki

Bolgarija je kot koordinatorica zbirala in hranila informacije o projektu ter skrbela za spletno stran projekta: <http://comeniuseco.wordpress.com/products/>.

V Turčiji so pripravili knjižico o zeliščih, ki so jih opisali učenci iz posameznih držav.

V Romuniji so pripravili DVD, ki vsebuje zbirko vseh aktivnosti, ki smo jih v posamezni šoli izvajali v dveletnem obdobju. Na Poljskem pa so natisnili vodič, ki nas popelje skozi nerazkrita čudesa narave vseh šestih šolskih okolišev. V Litvi so pripravili zgoščenko, na kateri so posnetki pesmi o naravi v naših maternih in v angleškem jeziku. Posnetih je šest različnih pevskih zborov iz posameznih partnerskih držav *We sing together for the Nature*. Pri nas pa smo imeli nalogo, da izdelamo metodično zbirko/elaborat o vseh izvajanih interaktivnih dejavnostih.

Razširjanje rezultatov

O našem projektu smo obveščali javnost tako prek množičnih medijev kot tudi drugače:

- na radiu Kum Trbovlje so nas povabili v oddajo Mladinski val,
- o medkulturnem in medgeneracijskem druženju pri nas je poročala televizija (SLO1) pri popoldanskih poročilih,
- objavili smo članek v strokovni pedagoški reviji Didakta,
- opisali projekt v spletnih medijih eRevir in Posavc,
- se udeležili kontaktnega seminarja ter predstavili projekt kot primer dobre prakse zainteresiranim pedagoškim delavcem,
- v individualnih razgovorih promovirali dobre plati Comenius partnerstva in naše ekološke odprave.

Dodana vrednost projekta

Učenci, ki so se aktivno vključili v izvajanje tega projekta, imajo možnost širiti svoja znanja o poznavanju različnih držav, kultur, tradicij, navad. Spoznali so različne šolske sisteme, različne jezike, poglobljali znanje angleščine ter vzpostavili nova, pristna prijateljstva. Celoten potek projekta Ekološke odprave Comenius je bil tudi sponzoriran s strani mnogih donatorjev. Kot izjemen gostitelj se je izkazal gospod župan s svojo ekipo strokovnih sodelavcev. Kot eno je deloval celoten kolektiv naše šole, vključno s Svetom staršev.

Kratka izjava o projektu

Projekt smo izbrali, ker se povezuje s celotno vizijo (tako vzgojnimi kot tudi izobraževalnimi načrti) naše šole. Naša šola se že več let uspešno predstavlja kot EKO šola, zadnja leta pa je prejela celo naziv ZDRAVA šola. Eko in zdrava načela vsi strokovni delavci uspešno povežemo tudi v učnih načrtih rednega pouka. Načrtovanje izvedbe dvoletnega partnerskega projekta šol različnih narodnosti je bilo sicer naporno delo, hkrati pa je omogočalo vključevanje učencev, ki sicer nimajo možnosti obiskovanja izvenšolskih interesnih dejavnosti v domačem kraju (npr. tečaji različnih tujih jezikov). Tudi vsem ostalim učencem in učiteljem lahko sodelovanje v takšnem projektu pomaga doseči in izboljšati določena znanja in spretnosti, ne samo na področju teme projekta, temveč tudi na področju timskega dela, odnosov med ljudmi, načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti ter uporabi informacijsko-komunikacijske tehnologije. Sodelovanje v partnerstvu šol iz različnih držav ponuja poleg priložnosti komuniciranja v tujih jezikih in izboljšani motivaciji za učenje jezikov tudi spoznavanje drugih dežel, navad in tradicionalnih vrednot, hkrati pa spodbuja k strpnosti in razumevanju medkulturne raznolikosti. Med pomembnejšimi pomeni projekta je bila tudi gradnja odnosov v šolskih timih, celotne šole, lokalni skupnosti in tudi širše, kajti ravno odnosi (medosebni, pa tudi odnos do narave) so gibalo današnje družbe.

Naslov projekta:	G.N.O.S.I. (globalno lokalni pristopi pri vključevanju v šoli) <i>G.N.O.S.I. (Global and Local therefore GLoCAL – The Nature of School Inclusion)</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta	II. osnovna šola Celje Ljubljanska 46, Celje http://www2.arnes.si/~osceosi5/index.htm
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Grčija
Države partnerice:	Romunija, Ciper, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	13–15 let

Vsebina projekta

V projektu smo sodelovale štiri šole, in sicer s Cipra, iz Grčije, Romunije in Slovenije. Ukvarjali smo se z vsemi vrstami vključevanja v šoli, npr. z manjšinami, učenci s posebnimi potrebami, invalidnimi učenci, s socialno ogroženimi učenci in z emigranti. V projektu smo bili osredotočeni na dve prednosti v okviru dejavnosti Comeniusa, in sicer na izboljšanje izobraževanja otrok, ki prihajajo iz socialno neugodnega okolja, in spodbujanje medkulturnega izobraževanja. Naš namen je bil izpeljati skupne dejavnosti, s katerimi bi spremenili miselnost in odnos, kar bi se odražalo v spremembi vedenja (tako v šoli kot v njeni okolici) do teh učencev. S spodbujanjem vrednot, kot sta strpnost in spoštovanje, smo želeli izpostaviti prirojene zmožnosti naših učencev in izboljšati njihovo samopodobo s pomočjo dejavnosti, sestavljenih iz številnih medkulturnih elementov.

Pri projektu smo organizirali dejavnosti, ki so pokazale, da je vključevanje teh učencev stvar tako drugih učencev in učiteljev kot tudi staršev in lokalne oblasti. Dejavnosti so potekale na vseh štirih šolah in se sproti vrednotile. Povratna informacija je temeljila na medkulturnem dialogu, ki je na izviren način spodbujal vrednost vseživljenjskega učenja, kot je predlagano tudi v Lizbonski strategiji.

Cilji projekta

Sledili smo trem glavnim ciljem:

- Izboljšati izobraževalne pogoje in bivanje na šoli za otroke, ki prihajajo iz drugačnih okolij ali so kakor koli različni (emigranti, tujci, begunci, Romi, otroci s posebnimi potrebami, otroci iz varnih hiš in rejniških družin ...),
- razviti različne dobre prakse, ki so usmerjene k čim večjemu številu otrok, ki uspešno končajo osnovno šolo,
- spodbujati medkulturni dialog.

Rezultati projekta

Rezultati so bili sledeči:

- zaznavanje in razumevanje specifičnih lastnosti prej naštetih ciljnih skupin,
- razvijanje in uporaba novih metod dela,
- večja inkluzija tovrstnih otrok med sošolci na šoli.

Končni izdelki

- spletna stran projekta
- plakat tipičnih vedenjskih lastnosti otrok z avtizmom
- zloženska 'Primeri dobre prakse'
- slovarček besed držav udeleženk (slikovni in govorni)
- predstavitev aktivnosti projekta v obliki zbornika
- raziskovalna naloga o otrocih s posebnimi potrebami na naši šoli
- raziskovalna naloga o otrocih z avtizmom

Razširjanje rezultatov

Dejavnosti projekta in njenih učinkov smo udejanjali najprej na naši šoli, med sodelavci in učenci. Prav tako smo jih predstavili tudi širše v lokalni skupnosti, prek formalnih in neformalnih srečanj.

Dodana vrednost projekta

Raziskovali smo področje (konkretno otroci z avtizmom), ki je bilo do takrat vsaj večini lokalnih šol razmeroma neznano, vključno z našo šolo. Skozi dejavnosti projekta smo pridobili znanje za pravočasno prepoznavanje tovrstnih otrok in smernice za ustrezno ravnanje ter s tem popolno inkluzijo v šoli.

Kratka izjava o projektu

Vsekakor dobrodošla in koristna popestritev dela na šoli v smislu pridobivanja novih znanj, metod in oblik dela ter osebne rasti. V širšem pomenu pa sodelovanje v projektu pomeni širitev socialne mreže, tkanje novih vezi in 'prijateljstev brez meja'.

Naslov projekta:	Hrana za možgane <i>Food for Thought</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije:	Osnovna šola Fram Fram 56, 2313 Fram
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Wales
Države partnerice:	Danska, Poljska, Anglija, Wales, Španija, Italija, Romunija, Turčija, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	6–14 let

Vsebina projekta

Projekt Hrana za možgane je povezoval devet šol v devetih evropskih državah. Raznoverstnost šol je odsev različnosti v Evropski uniji. Partnerske šole so bile tako zasebne kot javne, situirane na podeželju oziroma v mestih.

Učenci so tekom sodelovanja odkrivali, proučevali in delili informacije o hrani, podnebjju ter navadah in običajih v posameznih partnerskih državah. Pri tem so se posluževali tradicionalnih in novih tehnologij za primerjavo temperatur. Izdelali smo devetjezični slovar z vremenskimi pojavi in izrazi za pozdrave oziroma poslavljanja, pridelovali različne kulture, iz katerih smo pripravili jedi, izdelali smo tudi mednarodni koledar s praznovanji ter kuharsko knjižico z recepti, končni cilj pa je primerjava zdravega življenja po posameznih državah, ki temelji ne le na hrani, temveč tudi na gibanju.

Cilji projekta

- Opogumiti učence, da se zavedajo vrednot kulturne in jezikovne raznoverstnosti v Evropi.
- Promovirati osebnostno in strokovno rast učencev, da postanejo zdravi in aktivni prebivalci Evrope.
- Spodbujati učenje tujih jezikov ter posredovanje le-teh s pomočjo različnih tehnologij.
- Povečati pedagoško delo vseh sodelujočih šol.
- Ozaveščati o različnih vremenskih pojavih in podnebnih ter spoznati, kako le-ti vplivajo na različne življenjske sloge v partnerskih državah.

Rezultati projekta

Delo v projektu je bilo izjemno raznoliko in je zajemalo veliko vključevanja IKT-sredstev, saj smo izdelovali PowerPoint predstavitev, si dopisovali prek elektronske pošte, pripravljali video posnetke, izdelovali koledarje, brošure in knjižice.

Učenci so vsakodnevno merili temperature ter zapisovali vreme, na osnovi tega pa izdelovali grafe in tabele, v katerih je bila prikazana rast temperatur. Na podlagi teh smo primerjali podnebje in klimo v sodelujočih državah in ugotavljali, katere kulture bi na določenih področjih bolje uspevale. Da bi naše ugotovitve potrdili, smo se v vseh partnerskih šolah lotili kmetovanja ter posadili testno rastlino – fižol ter primerjali njeno rast. Ovrgli ali potrdili smo svoje teorije o rasti glede na zapisane temperature.

Poleg testne rastline je vsaka država posadila tudi ostale po svojem izboru. V Framu smo se odločili za buče (okrasne in jedilne), sončnice in čebulo.

Pot v raziskovanju in primerjanju nas je vodila še dlje – vse pridelano smo predelali v okusne (tradicionalne) jedi, pripravili mesečne koledarje z jedmi ter knjižnico z recepti vseh devetih držav. V Framu smo pripravili tudi tržnico, ki so se udeležili vsi krajani in učenci šole.

Projekt je bil medijsko zelo dobro podprt, saj smo svoje uspehe objavljali v Večer, pri lokalnem časopisu Novice, pripravljali zloženske z dvomesečnimi poročili za obveščanje javnosti, posneli pa so nas tudi na lokalni televizijski postaji Maribor.

Poleg omenjenih dejavnosti smo primerjali vsakdan otrok v vseh državah – šolski dan, dan med vikendom, prehranjevanje in športne aktivnosti.

Naši učenci so izvedeli veliko novega o otrocih v drugih državah in se prek pisem ter elektronske pošte z nekaterimi celo spoprijateljili. S pomočjo učencev je nastal tudi devetjezični slovar pozdravov in vremenskih izrazov.

Končni izdelki

- SPLETNA STRAN <http://www.scuolerignanoincisa.it/foodforthought.htm>, ki je služila rednemu spremljanju projekta ter nalaganju izdelkov, mnenj in pobud.
- EVROPSKI VREMENSKI SLOVAR: Evropski slikovni slovar vremenskih pojavov v devetih jezikih. Evropski slikovni slovar pozdravov v devetih jezikih. Avdio posnetki pesmic o vremenu. Video posnetki iger o vremenu. PowerPoint predstavitev vremenskih pojavov in pozdravov v devetih jezikih.
- PRIDELAJ SVOJO HRANO: Opisi in fotografije jedi doma pridelane hrane v devetih državah. Pridelovanje hrane in beleženje rasti rastlin v šestih mesecih. Otroška evropska knjiga vrtnarjenja z nasveti za gojenje sadja in zelenjave, opremljena s fotografijami in likovnimi izdelki.
- HRANA OB PRAZNOVANJIH: Pripravljena hrana iz pridelanih kultur. Koledar hrane in praznovanj v devetih državah. Kuharska slikanica z značilnimi recepti za devet držav. Pripravljanje tradicionalnih obrokov ter jedi iz bučk(k) ob naravoslovnem dnevu.
- JEM, TOREJ SEM! TELOVADIM, TOREJ SEM!: Vodnik za zdravo telo. Vodnik šolske prehrane v devetih državah. Vodnik športnih aktivnosti za otroke v devetih državah

Razširjanje rezultatov

V projekt smo vključili tako posameznike, podjetja kot občino. Pravsem pa je naše sodelovanje veliko pomenilo in jih tudi obogatilo.

Zadano delo smo nenehno nadgrajevali in dopolnjevali z zanimivimi delavnicami, predavanji, razstavami za kraj in občino, ne samo za šolo in njene učence in delavce. Dve leti projekta sta bili zajeti v izjemnem številu elektronskih predstavitev, izpopolnjevanju spletne strani, izdanih brošur v angleškem in slovenskem jeziku, receptov jedi, knjižic z vsakdanom evropskega otroka in še bi lahko naštevali.

Projekt bo ostajal prepoznaven tudi v nadaljnjih letih, saj bo spletna stran živela še dalje in se morda dopolnjevala s sorodnimi temami, sicer pa lahko vselej služi kot koristen pripomoček pri učenju jezikov skozi pesem, posnete fraze in kuharske dejavnosti.

Dodana vrednost projekta

Projekt je bil izredno uspešno implementiran tako v šolsko okolje kot širšo skupnost, saj so pri pripravi delov projekta sodelovali ne le otroci, temveč tudi starši (fotografiranje otrok, pisanje receptov, pomoč pri urejanju njive, pomoč pri pisanju elektronskih sporočil in zloženk ...), občina (organizacija srečanj, priprava propagandnega gradiva, promocijskih daril ...) in mediji (posneta oddaja, objava člankov).

Dobra praksa projekta se je kazala v praktičnem delu otrok, ki so se seznanili z delom v vremenski hišici (le-to smo namreč kupili za namene vsakodnevnega merjenja temperatur), predvsem pa je bilo veliko dela s pripravo njive (neobdelano zemljo smo dobili v dar od g. župnika), z delom na njej (sajenje, pletje, zalivanje, skrb za rastline) in nazadnje z uporabo pridelanih kultur v raznovrstnih jedeh (buče so postale osnova za juhe, namaze, peciva, omake, rižote ...).

Kratka izjava o projektu

Projekt je vsekakor dobra iztočnica za učenje jezikov. Na naši šoli smo prav v okviru tega projekta gostili priseljenko iz Gane, študentke iz Estonije in Francije, gostjo s Škotske ter gosta iz Anglije. Z vsemi so se učenci sporazumevali v angleškem jeziku in ga poglobljali v pogovoru z njimi. Izpostavljali so teme našega projekta (podnebje, hrana, športne aktivnosti in preživljanje vsakdana) ter na podlagi slišane projektno področje razširili tudi na omenjene države.

Takšnega sodelovanja si želimo tudi v bodoče in smo odprti za vsa podobna srečanja.

Projekt je nudil tudi veliko možnosti za pripravo na delo, saj smo tekom dela spoznavali šolske sisteme v posameznih državah ter zaposlitvene možnosti za mladostnike. Med gostovanji v posameznih državah smo se učitelji seznanjali s šolsko in zaposlitveno politiko, kar smo prenašali tudi učencem.

Naslov projekta:	Misli na prihodnost <i>Think for the Future</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije:	Ekonomska in trgovska šola Brežice Bizejska cesta 45, 8250 Brežice
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Slovenija
Države partnerice:	Finska, Danska, Nemčija in Velika Britanija
Starost vključenih učencev/dijakov:	15–19 let

Vsebina projekta

Poglavitni namen projekta, ki smo ga zastavili medpredmetno, je bil povečati osveščenost o globalnih in lokalnih težavah segrevanja okolja in prekomernega izkoriščanja energije in drugih naravnih virov. Projekt je prvenstveno namenjen dijakom in njihovemu spoznavanju problematike pa tudi inovativnim pristopu pri iskanju rešitev. V dveh letih smo si ogledali različne načine pridobivanja energije, merili smo porabo energije na šoli, osebno porabo doma in sodelovali pri varčevanju. Le-to smo oblikovali kot celoletno tekmovanje med dijaki prvih letnikov. Vsebino projekta smo vključili v letni delovni načrt in tako poskrbeli za trajnostni razvoj šole. Povezali smo se z lokalnimi podjetji, dobaviteljem električne energije, Občino Brežice, okoljevarstveniki, agencijo Focus, slovenskim E-forumom in proučili možnosti namestitve solarne elektrarne na streho naše šole.

Cilji projekta

- Raziskati podnebne spremembe v lokalnem okolju in jih predstaviti partnerjem na projektih sestankih.
- Zmanjšati porabo energije za 5 odstotkov na vsaki šoli in jo nadomestiti z uporabo obnovljivih virov energije.
- Izmenjati si različne didaktične pristope pri poučevanju problematike globalnega segrevanja.
- S spoznavanjem klimatskih sprememb želimo doseči varčevanje na vsakem koraku: pri prevozih, doma, na delovnem mestu.
- Organizirati učne ure varčevanja z energijo za osnovne šole v regiji. Spodbujati prenos znanja med generacijami.
- Spoznati pomen zavarovanih področij narave in posaditi drevo.

Rezultati projekta

Z varčevanjem porabe električne energije, z rednim ugašanjem računalnikov in luči nam je v drugem letu uspelo zmanjšati porabo energije za 5 odstotkov. Dijake smo spodbudili k varčevanju doma, s tem ko so si računali osebno porabo električne energije. Dijaki se niso zavedali porabe naprav, ki so v stanju pripravljenosti, niti velike porabe napajalnikov mobilnih telefonov, ki jih puščamo v vtičnicah, ne da bi pri tem polnili mobilne telefone. Svoje znanje so prinašali na družinske člane in izboljšali potrošniške navade. Izdelali so napotke varčevanja, ki so jih zbrali v brošuri. Za učence osnovnih šol smo pripravili dve delavnici na OŠ Podbočje in OŠ Leskovec pri Krškem. V dveh letih je bilo v projekt vključeno 45 dijakov naše šole, v tujino pa jih je potovalo dvanajst. Dijaki so izboljšali jezikovno znanje, socialne veščine, okrepili so razumevanje drugih kultur, dobili nove prijatelje in postali bolj samozavestni. V projektu je bilo vključenih dvanajst učiteljev naše šole in prednosti, ki jih izpostavljajo, so: izmenjava pedagoškega pristopa, izboljšanje jezikovnega znanja, premagovanje stereotipov in nova prijateljstva.

Končni izdelki

- skupna brošura o rezultatih projekta
- logotip projekta
- predstavitev napredka na spletni strani šole
- didaktični material za izvedbo učne ure varčevanja električne energije.

Razširjanje rezultatov

Dijaki so redno objavljali članke v lokalnem časopisu, izdelke v obliki predstavitev smo objavili na spletni strani šole, na roditeljskih sestankih smo poročali staršem o napredku, vsebine smo vključili v predstavitev šole na informativnih dnevih in v sklopu projekta Pomladni dan v Evropi. Sodelovali smo na natečaju ob 10. obletnici programa Comenius in osvojili prvo mesto za poslano fotografijo. Izvedli smo predavanje in delavnice varčevanja z energijo na osnovnih šolah.

Dodana vrednost projekta

Za našo šolo je vključevanje v projekte temeljnega pomena, saj se s tem povečuje prepoznavnost institucije v okolju, krepi sodelovanje na lokalni in mednarodni ravni, izboljšuje razumevanje aktualne problematike in krepi sodelovanje med učitelji in dijaki. Vse oblike projektnega dela znotraj institucije, tako med učitelji kot med učitelji in dijaki, pa izboljšujejo pripadnost šoli, saj se na ta način osebni cilji vključenih usklajujejo s cilji institucije.

Kratka izjava o projektu

S projektom smo imeli enkratno priložnost komunikacije v angleškem jeziku, spoznali smo, da so meje le v naših glavah in da kot del Evrope tudi sami soustvarjamo njeno prihodnost. Ugotovili smo, da smo vsi sodelujoči glede zavedanja problematike globalnega segrevanja na začetku in da prevladuje miselnost nemoči pri spremembah vedenja, kar pa izhaja iz neznanja. Ugotovili smo, da je treba vsebine potrošništva in naravarstva vključevati v vse šolske predmete oziroma oblikovati projektne dneve na to temo. Projekt je bil odlična priložnost za primerjavo didaktičnih pristopov sodelujočih šol, saj smo vključeni učitelji aktivno prisostvovali pedagoškemu procesu v nemški, angleški, danski in finski šoli. Kaj smo ugotovili? V Veliki Britaniji prevladuje učinkovitost, v Nemčiji disciplina, na Danskem sodelovanje in na Finskem inovativni pristop pri reševanju težav.

Naslov projekta:	Glas učencev – evropska razsežnost <i>Student Voice – The European Dimension</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Benedikt Šolska ulica 2, 2234 Benedikt www.svedcomenius.co.uk
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Velika Britanija
Države partnerice:	Poljska, Slovenija, Madžarska, Italija, Norveška, Litva, Latvija, Španija (Kanarski otoki), Malta, Ciper
Starost vključenih učencev/dijakov:	12–18 let

Vsebinska projekta

Projekt temelji na spremenjeni vlogi učenca v procesu izobraževanja. Vsaka partnerska šola je imela ožji tim učencev (20–40), ki so bili glasniki svoje šole v tem projektu. Ti učenci so bili predstavniki šolske skupnosti in vlade. Učenci v vsaki šoli niso postali samo 'strokovnjaki' prakse v svoji šoli, temveč so imeli tudi notranji vpogled v prakso druge šole. Vsaka šola je prevzela odgovornost za svoje področje, za katero so proizvedli izobraževalni material in ga delili z ostalimi šolami. Poučevanje in učenje je imelo osrednjo vlogo v tem projektu, izobraževalni material pa je bil preizkušen, testiran in evalviran v vsaki šoli. Poglavitna ideja je, da se učimo drug od drugega in obogatimo svojo prakso s tem, da v delo vključujemo tudi mnenja učencev.

Izmenjava dobre prakse je bila še posebno vidna med medsebojnimi obiski ter štirimi mednarodnimi dnevi. Učenci so pomagali pri organizaciji, pripravili so učne ure ter jih tudi izvedli, prav tako pa so evalvirali vsa uporabljena učna gradiva. Vsa gradiva ter njihove evalvacije so bili na voljo na skupni spletni strani in dostopni vsem partnerjem ter širši skupnosti, prav tako pa so izšle tri izdaje časopisa SVED, kjer so bile opisane vse dejavnosti znotraj projekta.

Cilji projekta

- Učenci so kreativni in prevzemajo odgovornost za svoje učenje in učenje drugih. Učiti se, učiti in učiti druge.
- Spoznavanje drugih držav in njihovih kultur v EU.
- Spodbujanje aktivne udeležbe v procesu izobraževanja, ki vključuje vse skupine učencev, še posebej učence s posebnimi potrebami.
- Obogatitev metodologije s povzemanjem najboljše prakse drugih šol, kar vključuje izmenjevanje učnih načrtov in učnih gradiv.
- Proizvesti preizkušeno in preverjeno banko učnih gradiv v obliki spletne strani in časopisa, ki ne bo na voljo samo partnerskim šolam, temveč tudi širši skupnosti.

Rezultati projekta

- sestava šolske vlade z ministrstvi in predsednico – šolski parlament
- SVED platforma (mreža NING): 341 članov (učiteljska: 48 učiteljev), 21 tematskih skupin, najpopularnejša je SVEDish, kjer se izmenjujejo fraze v naših jezikih, da lažje osvojimo prve korake v tuji državi; 2269 slik in 68 videoposnetkov, ki si jih 'delijo' učenci med seboj
- priprava in izvedba ur
- učne priprave – primeri dobre prakse
- evalvacija učnih ur
- priprava in izvedba mednarodnih delavnic
- e-pals/e-dopisovalci

Končni izdelki

- SVED logo (naš in mednarodni)
- glava za pisma, ki so jo oblikovali in potrdili učenci vseh partnerskih šol
- besedilo in melodija himne We have a voice
- mednarodni dnevi
- SVED spletna stran <http://www.svedcomenius.co.uk>, na kateri so predstavljene vse aktivnosti projekta ter banka pedagoškega materiala
- gradivo za učenje in poučevanje kot rezultat mednarodnih delavnic učencev, zbrano na šolski spletni strani
- student leader – predstavnik učencev, vzpostavitev mednarodne organizacije šolskega parlamenta
- SVED časopis/revija (3 izdaje v dveh letih; na voljo v tiskani obliki ter dostopno na spletni strani projekta)
- šolska zastava
- oblikovanje in izdelava izkaznice za šolsko knjižnico
- prometni znak za prepoved parkiranja

Razširjanje rezultatov

Diseminacija rezultatov je potekala prek spletne strani projekta in šolske spletne strani, kjer je bila na voljo banka materiala za poučevanje. Učenci in učitelji so izmenjavali svoje mnenje s pomočjo socialne mreže ning (www.svedstudentvoice.ning.com in www.svedcomenius2008.ning.com). Pojavili smo se tudi v medijih, in sicer na lokalnem radiu, v časopisu ter na lokalni televiziji TV Pika, kjer smo predstavili in promovirali projektne aktivnosti širši javnosti. S pomočjo šolskega radia smo šolski javnosti predstavljali tekoče aktivnosti. Prav tako smo aktivnosti in rezultate projekta predstavljali v časopisu SVED, ki je bil poslan v večino gospodinjstev lokalne skupnosti. Med mobilnostjo v Benediktu smo organizirali dan odprtih vrat za širšo javnost, na katerem so vsi udeleženci projekta predstavili svojo kulturo in aktivnosti, ki so jih izvedli na svojih šolah. Med mobilnostjo je nastal tudi večjezični slovarček, ki smo ga predstavili lokalni skupnosti.

Dodana vrednost projekta

Starši ter lokalna skupnost so se v obliki sodelovanja med mobilnostjo začeli zavedati pomena sodelovanja z drugimi narodi Evropske skupnosti. Lokalna skupnost je igrala pomembno vlogo pri pripravi projekta, starši so gostili 54 otrok iz ostalih držav, jim predstavili našo kulturo, jezik ter hrano in spoznali tujo. Prav zaradi mobilnosti se je tudi ozavestila pomembnost učenja tujih jezikov.

Starši in lokalna skupnost so povečali zanimanje za dogajanje na naši šoli, kar je še bolj okrepilo odnose med šolo, starši in lokalno skupnostjo.

Kratka izjava o projektu

Sodelovanje v tem projektu, ki je bil prav gotovo eden izmed največjih, saj je v njem sodelovalo kar 11 šol iz vseh strani Evrope, je obogatilo tako učitelje, učence kot tudi starše. Učenci so z navdušenjem sodelovali v projektu, saj jim je to omogočilo, da so lahko potovali v tuje države ter 'iz prve roke' spoznali njihov način življenja in šolski sistem. Skozi šolsko vlado, ki je zelo dobro organizirana, lahko bolj aktivno sodelujejo v življenju šole in izrazijo svoje mnenje tudi ravnatelju. Starši, ki so gostili tuje otroke, so se z navdušenjem lotili učenja tujih jezikov, predvsem angleščine. Učiteljem pa je projekt omogočil izmenjavo izkušenj, pedagoškega materiala ter še zlasti bogato izkušnjo – poučevati in hospitirati na drugih šolah.

Naslov projekta:	Narava naša prijateljica <i>Nature Our Friend</i>
Nosilec projekta:	
Ime organizacije:	Vrtec Škratek Svit Vodice
Naslov organizacije:	Franca Seška cesta 15, Vodice
Spletna stran projekta:	http://natureourfriend.blogspot.com/
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Švedska
Države partnerice:	Portugalska, Romunija, Litva, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	2–6 let

Vsebina projekta

Namen našega projekta je bilo aktivno osveščanje naših najmlajših o ekoloških problemih. Želeli smo jim vzbuditi željo po skrbi za naravo, saj je zelo pomembno, da se že najmlajši zavedajo posledic onesnaževanja in tudi sami sprejmejo odgovornost za ohranjanje čistega okolja.

V projektu so sodelovale vse skupine našega vrtca, vključili smo starše, stare starše, k sodelovanju smo povabili tudi lokalno skupnost. Poleg ekološke tematike pa smo se veliko naučili tudi o državah partnericah, načinu dela v njihovih vrtcih ter spoznali, kako se v posameznih državah soočajo z ekološko problematiko.

Cilji projekta

Cilji z vidika otrok:

- naučiti se skrbeti za naravo,
- imeti rad naravo,
- otrokom približati večkulturno okolje,
- otrokom ponuditi priložnost stopiti v stik s tujim jezikom.

Cilji z vidika vzgojiteljev:

- promovirati raznolikost in pomembnost ekoloških problemov,
- razširiti znanje o različnih šolskih sistemih, metodah in oblikah dela v vrtcih,
- uporaba moderne tehnologije z namenom izmenjave informacij,
- razvoj kompetenc vzgojiteljic.

Rezultati projekta

- večja ekološka osveščenost otrok in zaposlenih
- večje sodelovanje med zaposlenimi
- povečanje kakovosti dela znotraj vrtca
- večja IKT-pismenost
- aktivna raba angleškega jezika (organiziran tudi tečaj znotraj organizacije)
- medkulturno sodelovanje
- promocija projekta v medijih
- povečanje sodelovanja na ravni vrtca, lokalni ravni ter mednarodni ravni

Končni izdelki

- Knjiga idej za vzgojitelje/Teacher's Portfolio
- AV-slovar besed, ki so jih izbrali otroci, v šestih jezikih
- Comenius zgodba
- spletni dnevnik, razstave, članki, likovni izdelki na temo naravoslovja in ekologije
- fotografsko gradivo

Razširjanje rezultatov

- spletni dnevnik: <http://natureourfriend.blogspot.com/>
- članki v lokalnem časopisju
- PowerPoint predstavitve mobilnosti na aktivnih vzgojiteljic
- objave na oglasnih deskah (namenjeno predvsem staršem)
- predstavitev dobre prakse na kontaktnem seminarju v Portorožu

Dodana vrednost projekta

Projekt je pozitivno vplival na otroke, zaposlene v vrtcu in na lokalno skupnost. Otroci so bili v stiku z ostalimi kulturami, imeli so možnost spoznati tuj jezik. Med samim potekom projekta so otroci iz različnih skupin sodelovali pri aktivnostih, kar jih je zelo povežalo. Zaposleni v vrtcu so ugotovili, da tehnologija le ni tako strašljiva in da lahko v življenje prinese marsikaj lepega, tudi novo znanje o različnih kulturah ter nove ideje in metode, ki jih bodo s pridom uporabljali pri svojem delu. V vrtcu smo organizirali tudi tečaj angleškega jezika, ki primarno ni bil načrtovan, je pa pripomogel k temu, da smo obisk naših partnerjev pričakali bolj samozavestni in polni pričakovanja. Kar pa se tiče same lokalne skupnosti, menimo, da smo ime Vodice, pa tudi ime Slovenija ponesli v kar nekaj kotičkov Evrope, in to s pozitivnim prizvokom.

Kratka izjava o projektu

Projekt je prinesel kar nekaj skrbi in dela, kljub temu pa je bil trud poplačan, ko smo občudovali rezultate in ugotovili, da smo naredili nekaj dobrega za svojo prihodnost in prihodnost otrok. Otrokom smo pomagali vzpostaviti pozitiven odnos do narave ter v njih spodbudili radovednost do drugih kultur. Projekt je povežal otroke in zaposlene, saj smo morali skupaj načrtovati aktivnosti. Ugotovili smo, da rek 'več glav, več ve' še kako drži.

Če potegnemo črto, lahko z gotovostjo trdimo, da smo v tem projektu vzpostavili tudi ogromno prijateljskih vezi, ne le z naravo in med zaposlenimi, pač pa tudi z našimi partnerji. Projekt označujemo kot neprecenljivo izkušnjo.

Naslov projekta:	Lepo obnašanje – mavrica, ki nam obarva življenje <i>Good behaviour – a rainbow that colours our life</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Idrija Lapajnetova 50, 5280 Idrija http://behaviourproject.110mb.com/
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Vrtec Idrija Arkova 7, 5280 Idrija vrtec-idrija.si
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Slovenija (OŠ Idrija)
Države partnerice:	Irska, Malta, Romunija, Slovenija (osnovna šola in vrtec), TURČIJA, Anglija (dve osnovni šoli), Portugalska, Italija
Starost vključenih učencev/dijakov:	4–15 let (vrtec in osnovne šole)

Vsebina projekta

V današnjem času je že v predšolski dobi, predvsem pa pri šoloobveznih otrocih opaziti precej neustreznega vedenja, neupoštevanje bontona na posameznih področjih, slabe medsebojne odnose in še bi lahko naštevali. Začutili smo, da bi bilo dobro tudi na naši šoli poiskati različne izzive in priložnosti za izboljšavo teh področij pri naših učencih in v šoli nasploh. Pri vključitvi v obsežen projekt, s katerim je bila prežeta celotna šola, smo videli veliko prednosti, ki nam jih lahko projekt – v katerem je bilo vključenih veliko partnerskih šol – prinese. Poleg izboljšanja lepega vedenja in medosebnih odnosov je bila vrednost projekta obsežna – od učinkovitega timskega dela znotraj matične šole in širše, razširjanja znanja tujih jezikov, načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti, spoznavanje kulturnih posebnosti partnerskih šol, izmenjave primerov dobre prakse med tujimi šolami in implementacije teh v naše okolje ... do široke palete uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT).

Sodelovali smo z različnimi evropskimi osnovnimi šolami in vrtcem. V projekt so bili vključeni otroci iz vrtčevskih skupin in učenci do 15. leta starosti.

Cilji projekta

Projekt je vključeval dva spektra šolskega izobraževanja – vrtec in osnovno šolo. Eden izmed osnovnih ciljev, ki smo mu poskušali slediti, je bil namreč poleg horizontalne narediti tudi vertikalno povezavo ter se učiti drug od drugega.

S pomočjo različnih dejavnosti smo poskušali pri otrocih izboljšati področja:

- lepega vedenja,
- medosebnih odnosov,
- timskega dela,
- znanja tujih jezikov,
- načrtovanja in izvajanja projektnih aktivnosti,
- uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT).

Rezultati projekta

Rezultatov, ki jih je prinesel projekt, je bilo veliko:

- večja ozaveščenost o vrednotah in njihovi pestrosti na področju lepega vedenja in medosebnih odnosov;
- spodbujanje tolerance, medkulturnega dialoga;
- povečanje kakovosti dela partnerskih šol in pedagoških pristopov z delitvijo in izmenjavo nastalega gradiva;
- razvoj komunikacije prek informacijsko-komunikacijske tehnologije (splet, elektronska pošta, spletna stran projekta, video konference, Skype, MSN ...) v komunikaciji med institucijami, iskanju informacij in izdelavi končnega produkta;
- spodbujanje aktivne rabe angleškega jezika kot univerzalnega načina komuniciranja med partnerji v projektu;
- izdelava skupne projektne strani ter številnih končnih izdelkov z vzajemnim sodelovanjem vseh partnerjev;
- spodbujanje strokovnega razvoja učiteljev in inovacij v izobraževanju;
- izmenjava dobre prakse ter izkušenj in priložnosti izboljšanja metod poučevanja;
- spodbujanje mobilnosti učencev in učiteljev ter premagovanje predsojcev s spoznavanjem različnih kultur;
- vključevanje in promoviranje kulturne dediščine prek tradicionalnih zgodb, pogovorov, rekov, pesmi, daril partnerjem;
- vključevanje vsebin projekta v učni načrt pri različnih predmetih (slovenščina, zgodovina, tuji jeziki, likovni pouk, IKT, glasba, etika in religija, geografija, tehnologija ...);
- promoviranje projekta z objavo v medijih (partnerska srečanja ...);
- tesnejša povezava tudi z lokalno skupnostjo in zunanjimi sodelavci (društva, zavodi, instituti ...).

Končni izdelki

Skupaj z ostalimi partnerskimi šolami smo bili zelo uspešni pri oblikovanju številnih končnih izdelkov. Tako so nastali:

- večjezični slovar (vljudnostne fraze v več jezikih),
- tradicionalne zgodbe,
- pogovori o lepem vedenju,
- nalepke,
- didaktična igra o lepem vedenju,
- stripi (zgodbe o lepem vedenju),
- potujoči liki (učenje o lepem vedenju skozi igro),
- DVD-pesmi (pesmi v jezikih partnerskih držav),
- spletni dnevnik sodelujočih šol,
- spletna stran,
- E-KNJIGA (obsežni končni izdelek dvoletnega projekta, kjer so zbrani vsi končni izdelki, nastali v dveh letih).

Razširjanje rezultatov Osnovna šola Idrija

Rezultati so bili predstavljeni:

- učencem (RU, posamezni predmeti ...),
- učiteljskemu zboru (konference, poročila ...),
- staršem (RS, ankete, javni dogodki ...),
- ravnateljem slovenskih šol (Brdo, Bled),
- lokalnim oblastem ter širši javnosti prek:
 - * Comenius kotičkov na šoli,
 - * različnih dogodkov (partnerskih srečanj, večerov poezij, bazarja znanja ...),
 - * razstav,
 - * objav srečanj v lokalnih medijih,
 - * projektne strani,
 - * spletnih strani šol,
 - * spletnih dnevnikov,
 - * delavnic, seminarjev, predstavitev...

Dodana vrednost projekta

Sam projekt je vplival na organizacijo in okolje:

- povečala se je prepoznavnost šole, ki je s projektom dobila širino in premagala okvire lastnega prostora,
- navezali smo osebne in profesionalne stike s strokovnimi delavci partnerskih šol, ki jih bomo ohranili,
- povečalo se je zavedanje o raznolikosti kultur,
- promovirala se je naravna in kulturna dediščina posameznih držav oz. krajev,
- povečala se je motivacija učencev za učenje angleščine in samozavest pri komuniciranju ter dopisovanje z vrstniki,
- povečalo se je navdušenje nad medkulturnim sodelovanjem in zanimanje za evropski prostor,
- s timskim delom in pridobivanjem različnih izkušenj se je povečala osebna in strokovna rast učiteljev (prenos dobre prakse v vsakodnevno delo),
- med učenci in učitelji se je spodbudilo premagovanje predsodkov,
- udeleženci so pridobili ogromno znanja na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije ...

Razširjanje rezultatov Vrtec Idrija

Javnost smo o poteku dejavnosti, ki smo jih izvajali v okviru projekta, obveščali v lokalnih medijih in prek spletne strani vrta. Znotraj vrta smo pripravljali različne razstave izdelkov otrok, ki so si jih lahko obiskovalci vrta ogledali. S potekom posameznih aktivnosti smo obveščali starše tudi prek oglasnih desk in individualnih sporočil vzgojiteljev.

Dodana vrednost projekta

Vsi smo se ogromno naučili o državah partnericah in tujih jezikih. O naših spoznanjih, dosežkih in dejavnostih smo obveščali tudi lokalne medije, ki so tako pridobili mnogo novih informacij tako o nas kot tudi nasploh o projektih, ki se izvajajo v vrtech. Menimo, da smo v okolju bolje prepoznani.

Močnejši smo postali tudi na področju uporabe IKT-opreme, saj smo morali pridobiti veliko novih znanj in spretnosti, v kolikor smo želeli posamezne dejavnosti izpeljati skladno s svojimi načrti in željami.

Kratka izjava o projektu (na kratko strnite nekaj misli o projektu in sodelovanju v njem) (Osnovna šola Idrija):

Z mednarodnim sodelovanjem smo učenci in učitelji pridobili zavest, da smo oz. bomo del Evropske skupnosti, kjer lahko aktivno dodamo vsaj majhen kamenček v mozaiku izboljšanja razmer na področju vedenja in medosebnih odnosov. To pa je lažje tako, da sodelujemo s svojimi sovrstniki in kolegi iz različnih kultur ter na tak način razbijamo stereotipe in širimo svoja obzorja na področju multikulturalnosti, brez katere v združenji Evropi ne gre.

Sodelovanje je potrdilo tudi dejstva, da smo si v načinu učenja zelo različni, da je treba te razlike upoštevati in se jim znati prilagoditi.

Spoznali smo, da je mednarodni projekt svetla točka, ki povezuje ljudi, tako na šolski, lokalni kot tudi na evropski ravni. Spodbudil je raziskovalno delo med učenci in celotnim učiteljskim zborom. Prepričani smo, da bo dolgoročno vplival tudi na delovanje šol in vrtca kot organizacije.

Verjamemo, da bomo vsi skupaj z lepim obnašanjem – mavrico, ki nam barva življenje, naredili ta svet lepši in prijaznejši.

Kratka izjava o projektu Osnovna šola Idrija

Z mednarodnim sodelovanjem smo učenci in učitelji pridobili zavest, da smo oz. bomo del Evropske skupnosti, kjer lahko aktivno dodamo vsaj majhen kamenček v mozaiku izboljšanja razmer na področju vedenja in medosebnih odnosov. To pa je lažje tako, da sodelujemo s svojimi sovrstniki in kolegi iz različnih kultur ter na tak način razbijamo stereotipe in širimo svoja obzorja na področju multikulturalnosti, brez katere v združenji Evropi ne gre.

Sodelovanje je potrdilo tudi dejstva, da smo si v načinu učenja zelo različni, da je treba te razlike upoštevati in se jim znati prilagoditi.

Spoznali smo, da je mednarodni projekt svetla točka, ki povezuje ljudi, tako na šolski, lokalni kot tudi na evropski ravni. Spodbudil je raziskovalno delo med učenci in celotnim učiteljskim zborom. Prepričani smo, da bo dolgoročno vplival tudi na delovanje šol in vrtca kot organizacije.

Verjamemo, da bomo vsi skupaj z lepim obnašanjem – mavrico, ki nam barva življenje, naredili ta svet lepši in prijaznejši.

Kratka izjava o projektu Vrtec Idrija

Projekt je bil precej zahteven, zlasti za koordinatorja, saj so bile v projekt vključene skupine različnih enot, zato je bilo precej organizacijskega usklajevanja. Za strokovne delavke v oddelkih so veliko obremenitev predstavljala različna poročila, marsikatera pa je morala izpopolniti svoje znanje iz uporabe računalnika in druge IKT-opreme, da so s partnericami lahko vzpostavili stik. Sicer pa so otroci pridobili veliko novih in zanimivih informacij ter pozitivnih izkušenj, za katere bi bili prikrajšani, v kolikor v projekt ne bi bili vključeni (neposredni in neposredni stik z otroki držav partneric – video konference z drugimi državami, izmenjava igrač).

Naslov projekta:	Evropa odprtih meja in misli <i>Open Borders – Open Minds</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Gimnazija Jesenice Trg Toneta Čufarja 1, 4270 Jesenice http://www.gimkol1.edu.pl/Comenius/
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Velika Britanija
Države partnerice:	Slovenija, Nemčija, Poljska
Starost vključenih učencev/dijakov:	14–18 let

Vsebina projekta

Naslov našega dvoletnega partnerstva in sodelovanja je bil Open Borders – Open Minds. Sodelovali smo s šolami iz Velike Britanije, Nemčije in s Poljske. Program je obsegal spoznavanje in predstavljanje različnih kulturnih in zgodovinskih značilnosti okolja sodelujočih držav. Program projekta je bil razdeljen na štiri izmenjalne obiske v vsaki sodelujoči državi z natančno izdelanim programom. V program smo vključili predstavitve šole in območja, iz katerega dijaki prihajajo, posvetili smo se raziskovanju preteklosti v spominu še živečih ljudi, raziskali zgodovinska dejstva in vplive odločitev naših starih staršev na današnji čas. S primerjavo zgodovinskih dejstev ter posameznih individualnih zgodb iz različnih držav smo spoznali, da ljudje ne glede na državo želijo živeti v miru in sožitju s svojimi sosedi.

Cilji projekta

Zastavljeni cilji so bili:

- poiskati povezavo med preteklostjo in sedanostjo,
- poiskati povezavo med novimi in starimi članicami EU in različnimi kulturami Evrope,
- poiskati povezavo med vzhodom in zahodom,
- podirati stereotipe o državah, ki v projektu sodelujejo,
- povečati toleranco, sprejemanje in zavedanje drugačnih kultur na naši šoli,
- spoznati in se učiti o EU, kako se vojne in konflikti razvijajo v mir in odprte meje.

Rezultati projekta

Rezultati:

- spremeniti razmišljanje dijakov,
- povečati toleranco in ovreči stereotipe,
- spodbujati pozitivne medkulturne odnose,
- izboljšati komunikacijo v tujem jeziku,
- izboljšati znanje uporabe IKT tehnologije.

Končni izdelki

- koledar Open Borders – Open Minds
- slovarček izrazov v štirih jezikih
- skupna pesem in logo
- dramska predstava
- plakati (časovni trak političnih, kulturnih in športnih dogodkov različnih držav)
- različni izdelki: majice, lončki
- spletna stran
- filmi – www.radiowaves.co.uk/OBOM

Razširjanje rezultatov

Sodelovanje v projektu je vplivalo na boljše povezovanje učiteljev, dijakov in staršev. Prek projekta se je utrdilo in izboljšalo povezovanje naše gimnazije z lokalno skupnostjo in nacionalnimi institucijami. Informacije glede projekta Open Borders – Open Minds so se prenašale tudi s spletno pošto in spletnimi stranmi ter prek projekta Radiowaves. V novembru 2009 so dijaki vseh partnerskih šol predstavili projekt na prireditvi Night of Youth v Bremnu v Nemčiji.

Dodana vrednost projekta

Pozitiven vidik aktivnosti v projektu je večja prepoznavnost naše šole v lokalni skupnosti. Učitelji smo pridobili dragocene izkušnje sodelovanja v mednarodnih projektih. Pomembno je tudi spoznanje, da učenje tujega jezika ni samo sebi namen, ampak v resnici odpira vrata v svet. Izboljšalo se je tudi znanje uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Kratka izjava o projektu

V projekt smo vložili veliko truda, časa in potrpežljivosti. Prinesel nam je veliko novih in dragocenih izkušenj ter ogromno zadovoljstva. Na koncu lahko samo rečemo: Bilo je vredno truda.

Naslov projekta:	Most k aktivnemu življenju <i>A bridge to the student's active life</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	ESIC Kranj, Ekonomska gimnazija Kidričeva 65, 4000 Kranj http://www.zstio.gorzow.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=445&Itemid=113
Trajanje projekta:	2 leti
Država koordinatorica:	Bolgarija
Države partnerice:	Francija, Poljska, Madžarska, Republika Češka, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	15–18 let

Vsebina projekta

Dijaki Ekonomske gimnazije so dve leti sodelovali v mednarodnem projektu Comenius. V tem času je bilo izvedenih 26 mobilnosti v sodelujočih državah. Namen projekta je bil predvsem v spoznavanju različnih kultur, običajev, pridobivanju novih poznanstev, utrjevanju angleščine. Predvsem pa so se dijaki izkazali v prijaznosti ob gostovanju sovrstnikov iz tujine v Sloveniji.

Cilji projekta

- Omogočiti dijakom aktivno sodelovanje na evropskem trgu dela po koncu šolanja (srednješolskega in pozneje).
- Izboljšati šolske dejavnosti, ki dijake spodbujajo k lastnemu razmišljanju o svoji poklicni prihodnosti.
- Ponuditi dijakom možnost mednarodne izmenjave, primerjave delovnih trgov, šolskih sistemov in izkušenj.
- Naučiti dijake, kako sestaviti uspešno komunikacijsko strategijo (poslovno komuniciranje) za kakovostne govorne nastope in pisno korespondenco.
- Seznaniti dijake z uporabo sodobnih avdio-vizualnih pripomočkov, predstavitev, video filma.
- Okrepiti strpnost do drugačnih in različnih mnenj, kultur.
- Okrepiti zanimanje za druge narode, dijake.
- Vključiti spoznanja dijakov v redno šolsko delo in jih prenesti do učiteljev (samorealizacija in vrednotenje).
- V dijakih skušati vzpostaviti samostojnost, odgovornost, tudi vedenje o lastni državi in EU.

Rezultati projekta

- izdelava logotipa projekta
- vprašalnik na temo MOJA SANJSKA SLUŽBA
- pisanje spisa na temo Moja sanjska služba
- intervju: Otroške sanje do današnje kariere
- izdelava zbornika vseh PowerPoint predstavitev
- raziskava o najbolj zaželenih delovnih mestih in poklicih
- raziskava o dokumentih, ki so potrebni za zaposlitev v EU
- raziskava o poklicih, ki bodo aktualni v naslednjih 10–15 letih
- spletna stran projekta http://www.zstio.gorzow.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=445&Itemid=113

Končni izdelki

- logotip
- vprašalnik
- spis
- intervju: Otroške sanje do današnje kariere
- zbornik
- spletna stran projekta

Razširjanje rezultatov

- spletna stran
- lokalni časopisi
- lokalne TV in radijske postaje
- šolska oglasna deska
- šolski časopis

Dodana vrednost projekta

- Povečati socialni, emocionalni in vedenjski razvoj dijakov.
- Poudarjati inovativnost in naprednost šole.
- Povečati posameznikovo uresničevanje na strokovnem in osebnostnem področju.
- Povečati prepoznavnost delovanja šole (promocija).

Kratka izjava o projektu

Sodelovanje v projektu je prineslo veliko novih izkušenj tako učiteljem, ki so sodelovali v projektu, kot tudi dijakom, ki so imeli enkratno priložnost potovati v tujino, spoznati drugačen način življenja svojih vrstnikov, drugačno kulturo.

Naslov projekta:	Spodbujanje zavedanja mladih o okolju prijaznih virih energije kot naložba za trajnejšo prihodnost <i>Empowerment of Youth for Environment friendly Sources as a contribution to a sustainable future EYES</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Nove Fužine Preglov trg 8, 1000 Ljubljana http://www.comenius-osnovefuzine.si/
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Švedska
Države partnerice:	Turčija, Grčija, Poljska, Portugalska, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	13–15 let

Vsebina projekta

Onesnaževanje okolja je globalni izziv, ki ga je treba nasloviti na vse družbene skupine, zlasti na mlade, zato smo s projektom želeli dati mladim možnost za njihovo aktivno vključevanje. V času dvoletnega izvajanja projekta so učenci preučevali glavne vzroke onesnaževanja v njihovih deželah, strategije in ukrepe za soočanje s težavami onesnaževanja ter okolju prijazne vire energije in naprave. Nekateri učenci so izdelali tudi nekaj novih naprav. Skozi celotni proces so jih vodili učitelji, njihovi mentorji, v okviru šolskih predmetov in izvenšolskih dejavnosti. Učenci in učitelji so razširili in okrepili poznavanje drugih kultur, mednarodno sodelovanje ter izboljšali uporabo drugega jezika. Sodelovali smo tudi z mediji ter ožjo in širšo lokalno skupnostjo. Države partnerice projekta EYES smo bile: Grčija, Poljska, Portugalska, Turčija, Švedska in Slovenija.

Cilji projekta

Cilji so bili:

- preučevati glavne vzroke za onesnaževanje;
- seznaniti se z okolju prijaznimi obnovljivimi viri energije in napravami;
- spoznati kulturne razlike in podobnosti držav partneric;
- povezati različno govoreče mladostnike in okrepiti rabo angleškega jezika;
- spodbuditi rabo informacijsko- komunikacijskih orodij.

Rezultati projekta

- informativni tabli
- spletna stran
- logotip
- članki v časopisih
- certifikati
- javna predstavitev
- TV reportaža
- 33 mobilnosti
- 6 mednarodnih partnerskih srečanj

Končni izdelki

- EKO naprava Sončni kuhalnik
- EKO objekt CUBE
- EYEs manifest
- projektne naloge:
 - * Predstavitev OŠ Nove Fužine
 - * Jedrska energija vs. zeleni energiji
 - * 'Space ship' zgodbe
 - * Kako varčevati z energijo
 - * Sončna energija
 - * Vetrna energija

Razširjanje rezultatov

Ob začetku projekta EYEs smo v okviru šolske spletne strani vzpostavili spletno stran projekta, ki je bila sprotno dopolnjevana in nadgrajevana. Objavljali smo fotografije, reportaže z mednarodnih srečanj, mesečna poročila o delu projektnega tima in napredku projekta, objavili članke, izdelke, rezultate in še mnoge druge zanimivosti, ki so se dogajale na tem področju. V sodelovanju z GEA TV je nastala oddaja o projektu EYEs, ki je bila večkrat predvajana. Objavljeni so bili članki o projektu v Šolskih razgledih, reviji Ljubljana ter Delu in Dom, prilogi časnika Delo in Slovenske novice.

Projekt EYEs je bil prvič predstavljen na prireditvi ob 20. obletnici ustanovitve šole, ki so se je udeležili učenci, učitelji, starši, prebivalci lokalne skupnosti in predstavniki Mestne občine Ljubljana.

Ob gostiteljstvu šol partneric pa nas je v Rdeči dvorani Mestne hiše sprejel župan Zoran Jankovič in poudaril pomembnost in aktualnost projekta. Projekt EYEs smo na povabilo Cmepiusa predstavili tudi na Comeniusovem kontaktnem seminarju v Portorožu oktobra 2010.

Dodana vrednost projekta

Projektne vsebine so se vnašale v kurikulum, povečal se je interes učencev in učiteljev za komunikacijo prek meja Slovenije. Zgodile so se odločitve posameznih učiteljev, da izpopolnijo svoje znanje angleškega jezika. Učenci so se v projektno delo vključevali samoiniciativno. V projektu so sodelovali tudi trije učenci s posebnimi potrebami ter zahvaljujoč tej vključenosti omilili svoje primanjkljaje, kar je opazno vplivalo na njihovo samopodobo. Družabna dogajanja v okviru projekta so spodbudila nastanek dveh interesnih skupin na šoli: orientalski plesi za učence in učiteljski pevski zbor.

Vodstvo je uvidelo pomen projekta za šolo, intenzivno podprlo delo projektnega tima, kar je opazno vplivalo na šolsko klimo in povečalo interes za timsko delo. Izvedeno število mobilnosti (33) je preseglo načrtovanih 24. Projekt je pomembno prispeval h krepitvi ugleda naše šole.

Kratka izjava o projektu

Projekt EYEs ni bil le ozko delujoč projekt za določeno skupino učencev in učiteljev. Uspelo nam je, da je zaživel kot projekt celotne šole. Na šolo je prinesel svežino in motiviranost za delo. Učitelji in učenci so napredovali tako na strokovnem kot osebnostnem področju. Okrepilo se je sodelovanje med sodelavci na šoli kot tudi s kolegi iz partnerskih šol. Nekatere izmed družin gostiteljic so vzpostavile medsebojna družinska prijateljstva, učenci so spoznali nove prijatelje in ugotovili, da je raven njihovega znanja angleškega jezika visoka. Stkale so se mnoge prijateljske vezi, ki ostajajo trdne tudi po zaključku projekta.

Naslov projekta:	Zdravo telo, duh in prijateljstvo <i>Healthy body, healthy mind, healthy friendship</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	OŠ Spodnja Šiška Gasilska 17, 1000 Ljubljana http://www.ossiska.si/
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Španija
Države partnerice:	Anglija, Italija, Portugalska, Slovenija, Grčija, Romunija, Poljska
Starost vključenih učencev/dijakov:	6–15 let

Vsebina projekta

Namen našega projekta je bil prisvojiti učencem zdrav način življenja, razvijati pozitivne socialne odnose, naučiti jih postati in biti del Evropske skupnosti v socialni in kulturni razsežnosti. Tem ciljem je sledilo delo vseh sodelujočih šol, tako učencev kot učiteljev.

V vseh šolah je bila vključena večina učencev in učiteljev.

Delo se je odvijalo na dveh zahtevnostnih stopnjah: z mlajšimi in starejšimi učenci. Projekt je bil zasnovan in je zajemal različna področja, kot so: glasbeno, jezikovno, matematično, gibalno, umetniško itd., vsa so bila integrirana v šolski kurikulum. Sodelujoči so si izmenjevali ideje, izkušnje prek internetne strani e-twinninga, Skypa.

Komunicirali smo v angleščini, spoznavali tradicije, navade ter različne kulture drug drugega.

Cilji projekta

Cilji projekta za učence:

- postati in se zavedati bogastva biti evropski državljan,
- naučiti se zdravega življenja,
- naučiti se spoštljivo sodelovati z drugimi,
- sodelovati kot član Evropski skupnosti na kulturnem in socialnem področju,
- s sodelovanjem in medsebojnimi odnosi poskrbeti za izboljšanje kurikularne raznovrstnosti,
- motivirati se za učenje.

Cilji projekta za učitelje:

- spodbujati učencem željo po spoznavanju novih držav,
- uriti se v IKT, sodelovati z drugimi šolami,
- uriti komunikacijo v angleščini,
- bogatiti svojo osebnost s srečevanjem ljudi iz drugih držav.

Cilji projekta za širšo skupnost:

- povečati evropske vrednote, načela spoštovanja, strpnosti, solidarnosti in sodelovanja.
- vključiti sodelovanje družin in lokalnih skupnosti.

Rezultati projekta

Vsi cilji, zastavljeni v projektu, so bili doseženi z raznovrstnimi dejavnostmi.

Tako učenci kot učitelji so v projektu spoznavali običaje, navade ter kulturo drugih narodov ter skupaj sodelovali. Ozaveščali se o pomenu zdravega načina življenja, zdravem duhu v zdravem telesu in pomenu zdravega prijateljstva. Izdelani materiali so bili dostopni na razstavah ob obiskih drugih držav ter na spletnem naslovu. Vsi sodelujoči so komunicirali v angleščini z uporabo sodobne komunikacijske tehnologije. Kot dokaz dobrega sodelovanja so bili izdelani tudi skupni končni izdelki. Vsi sodelujoči so razširjali skupne ideje v svojem okolju in po možnosti tudi zunaj njega.

Končni izdelki

- velika knjiga zdravih receptov vseh sodelujočih držav
- my country box (spletna stran na strani e-twinninga)
- koledar
- moja šola (brošura)
- moja država (plakat)
- projektni potni list
- igra: najstarejši moški na svetu (drama)
- mala poročila (o športnih dosežkih)
- evropske igre – fotoreportaža
- knjižni kotiček
- igra o prijateljstvu (drama)
- miti in legende o prijateljstvu (brošura)
- gymkana (brošura o elementarnih igrah)
- razstavni kotički (razstave ob obiskih)
- festival glasbe (evrovizija)
- ppt o drakuli
- rime – pesmice o zdravem načinu življenja (brošura)
- plakati o globalnem segrevanju ozračja
- voščilnice in dekoracije ob božiču in veliki noči
- knjiga prijateljskih pesmi
- cd s pesmicami o prijateljstvu
- puzzle poster

Razširjanje rezultatov

Rezultate smo širili v lokalni skupnosti, med učenci, učitelji naše šole ter starši vseh sodelujočih šol, objavili smo tudi prispevke v glasilu in strokovnih revijah. Širjenje je potekalo skozi vse obdobje poteka projekta ob srečanjih učiteljev iz drugih šol, sodelujočih v projektu, srečanjih z učenci, sodelujočimi v projektu, z drugimi učitelji oz. učenci, ki jih je sodelovanje v projektu zanimalo.

Sodelujoče šole so:

- izmenjevale video filme, fotografije, poročila, PowerPoint predstavitve, uporabljale My Country Box na eTwinningovi spletni strani;
- uporabljale e-Twinning, šolsko spletno stran, youtube.com, elektronsko pošto, Skype;
- povabile predstavnike NA na skupna srečanja v šoli;
- organizirale sestanke z učitelji v svojih šolah;
- pripravile razstave izdelkov učencev;
- objavile rezultate v revijah, glasilih, na spletnih straneh;
- organizirale delavnice za učitelje in učence;
- izdelale brošure, knjige, CD-je;
- pripravile razstavne prostore z izdelki učencev;
- pripravile družabna srečanja za vse udeležence projekta, na katera so bili povabljeni tudi novinarji.

Dodana vrednost projekta

Dodana vrednost projekta je opazna tako med učenci kot učitelji in v lokalni skupnosti.

Učenci so urili komunikacijo v angleščini, sodelovali v skupini (timsko delo), iskali podatke iz različnih virov, predstavljali svoje delo, povečevali motivacijo za delo, uporabljali sodobno komunikacijsko tehnologijo, spoznavali druge prijatelje, šole, običaje drugih narodov ter njihovo kulturo ter predstavljali svojo državo in njene značilnosti.

Učitelji so bogatili znanje in iskali metode, kako približati učencem zavedanje o pomembnosti zdravja in zdravega načina življenja, komunicirali v angleščini, uporabljali različne komunikacijske vire, nove metode poučevanja, vodenja projektov, sodelovanja med učitelji, povečevali motivacijo za delo in bogatili svoje znanje o drugih državah ter njihovih tradicijah.

Kratka izjava o projektu

Projekt je v šolo vnesel veliko pozitivne energije ter motivacije za drugačno delo tako med učenci kot med učitelji. Zavedanje, da smo člani širše evropske družine, in sodelovanje v okviru le-te je pustilo na vseh članih globok vtis, obogatilo širino duha ter dvignilo samozavest vsakega posameznika. Poleg zavedanja o pomenu zdravega načina življenja so se med nami stkale globoke prijateljske vezi, ki bodo močne in žive tudi v prihodnje.

Naslov projekta:	Strupene snovi <i>Toxic substances</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Sveti Jurij Sveti Jurij 13, 9262 Rogašovci http://www.o-rogasovci.ms.edus.si/index.php?option=com_content&view=article&id=533&Itemid=139
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Grčija
Države partnerice:	Italija, Češka, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	6–14 let

Vsebina projekta

Zaradi skrbi za okolje, v katerem živimo, smo si šole iz Italije, Slovenije, z Grčije in s Češke zadale cilj informirati in poučiti učence, starše ter lokalno skupnost o posledicah uporabe strupenih snovi.

Preučevali smo strupene snovi v povezavi z nevarnimi odpadki, strupene snovi v atmosferi, strupene snovi v izdelkih, strupene snovi na delovnem prostoru, kaj to pomeni za zdravje in katere so bolezni, ki so posledica strupenih snovi. Povezovali smo se z različnimi strokovnjaki in organizacijami, ki so prispevale velik delež pri našem raziskovanju.

Cilji projekta

Glavni cilj projekta je bil informirati in poučiti učence in lokalno skupnost o posledicah uporabe strupenih snovi in jih spodbuditi k omejeni uporabi le-teh.

Z dejavnostmi v projektu smo razvijali ekološko zavest, spodbujali k aktivnemu državljanstvu in spoznavali nove kulture. Poglobljali smo znanje tujega jezika in krepili pozitiven odnos do maternega jezika. Pri različnih dejavnostih smo razvijali IKT-spretnosti, saj smo komunicirali s predstavniki drugih držav prek elektronske pošte in si izmenjevali informacije o delu. IKT-tehnologija pa je bila v veliko pomoč tudi učencem pri izvedbi različnih dejavnosti.

Rezultati projekta

- Na šoli smo imeli kotiček Comenius. Dogajanje pa je (bilo) možno spremljati tudi na šolski spletni strani.
- Sodelovanje strokovnjakov s predavanji (P. Perš: Energija vode; S. Balažič: Vodno bogastvo, Mura; L. Vehovar: Zeliščarstvo; H. in A. Kisilak: Čebelarska ekološka kmetija).
- Obravnava vsebin Strupene snovi na dnevu odprtih vrat in obenem obeležje Comenius tedna z delavnicami, ki so potekale pod naslovom Zemlja kliče S.O.S.
- Opravili smo analizo vode in primerjali rezultate (iz pipe, kupljena, potok).
- Nastala je seminarska naloga Narava, ne daj se!, Problematika ločevanja, zbiranja in ravnanja z odpadki. Učenci so predstavili svoje ugotovitve. Skupina je prejela srebrno priznanje na srečanju mladih raziskovalcev ZOTKS.
- Za javnost je bila odprta razstava v zgornji etaži šole, kjer si je bilo mogoče ogledati še druge dejavnosti (izdelki, plakati, fotografije ...), ki so potekale v sklopu projekta Comenius:
 - * slovarček: Skupaj za boljši svet;
 - * zemljevidi Slovenije, Češke, Italije, na katerih so predstavljena najbolj onesnažena področja;
 - * fotografije Divja odlagališča v naši občini – slike so bile objavljene tudi v občinskem glasilu, priključili pa smo se tudi akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu;
 - * YES in NO slike, plakati o strupenih snoveh;
 - * Smetiščna vas – sončna vas.
- Razstava na ZOTKS: na festivalu Mladi za napredek Pomurja smo sodelovali z razstavo. Predstavili smo aktivnosti in izdelke, ki so nastali v okviru projekta Comenius.
- Vsak učitelj-član v projektu je dobil učenca-varuha, ki mu je pomagal posaditi drevo, za katerega tudi skrbi, dokler ga ne presadimo v naravo.
- Ko smo pripravljali čistilne in zbiralne akcije, smo se povezovali z različnimi društvi, ki delujejo v naših krajih. Občani Občine Rogašovci so izrazili zanimanje in voljo za ločeno zbiranje odpadkov, zato so dobili vrečke za ločeno zbiranje odpadkov. K temu smo pripomogli tudi s svojim delom, saj smo bili izredno uspešni pri zbiranju plastenk.

Končni izdelki

- Razstava slik, fotografij (plakati o strupenih snoveh, YES in NO slike).
- Slovarček: Skupaj za boljši svet. Prevajanje besed v zvezi z nevarnimi odpadki (angleščina, slovenščina, grščina, češčina, italijanščina).
- PowerPoint predstavitev: Žaba Reciklona (z ekološko vsebino, v angleščini in domačem jeziku).
- Zemljevidi držav z najbolj onesnaženimi področji.
- Posnetki aktivnosti, ki potekajo po šolah in bodo ob zaključku zabeležene na skupni zgoščenki.
- Končni skupni izdelek je didaktična igra (s kocko, igralna podloga, kartice). Igra vsebuje barvna polja, ki so povezana s vprašanji na kartončkih. Vprašanja smo zastavili na osnovi nastalih izdelkov (zemljevidi, slovar ...).

Razširjanje rezultatov

Učitelje in učence smo spodbujali k sodelovanju. Izvajali smo predstavitve o srečanjih in delu v projektu za konferenco učiteljskega zbora in učence. Informacije o projektu so bile na voljo v Comenius kotičku na šoli in na šolski spletni strani.

Svoje delo smo predstavljali prek različnih aktivnosti, v katere niso bili vključeni le učenci, temveč tudi njihovi starši in občani naše občine. Pripravljali smo delavnice in predavanja za širšo javnost. V različne aktivnosti, ki smo jih izvajali, smo vključevali domače podjetnike, ki se ukvarjajo z ekološkim kmetovanjem. Pri našem delu nam je stal ob strani tudi župan občine, ki nam je pomagal pri različnih akcijah in sodeloval na srečanjih ter tako predstavil našo občino gostom iz drugih držav. Ko smo pripravljali čistilne in zbiralne akcije, smo se povezovali z različnimi društvi, ki delujejo v naših krajih. Občane smo skupaj z njimi povabili k sodelovanju prek občinskega informatorja. Učenci so med občani izvedli anketo o ločenem zbiranju odpadkov in o tem naredili seminarsko nalogo. Občani Občine Rogašovci so izrazili zanimanje in voljo za ločeno zbiranje odpadkov, zato bodo dobili vrečke za ločeno zbiranje odpadkov. K temu smo pripomogli tudi svojim delom, saj smo bili zelo uspešni pri zbiranju plastenk. Širši javnosti smo svoje delo predstavili prek medijev, tudi na TV SLO in v lokalnih časopisih.

Dodana vrednost projekta

Ugotavljamo, da so vsi vključeni v projekt dobro informirani o dogajanju v projektu, poznajo aktivnosti, ki smo jih izvajali, še zlasti pa so si zapomnili tiste, v katerih so sami sodelovali. Izražajo željo po novostih, zanimivostih in sodelovanju, izkazujejo skrb za naš planet in naše zdravje ter spoštujejo in spodbujajo šolske dejavnosti v tej smeri.

Veseli nas dejstvo, da ljudje tudi s pomočjo takšnih projektov postajajo občutljivi za problematiko zastrupljanja planeta. V večji meri se udeležujejo tudi akcij zbiranja in ločevanja odpadkov.

Kratka izjava o projektu

Na srečanjih smo naše goste seznanili z delom in organizacijo naše šole. Želeli smo jim približati navade, običaje in gostoljubnost kraja. Predstavili smo jim aktivnosti, ki jih izvajamo v projektu, obiskali smo tudi mesta, kjer se ljudje že zavedajo nevarnosti strupenih snovi in delujejo drugače.

Slovenijo, naš kraj in šolo nam je uspelo dobro predstaviti, tako doma kot v tujini. Gostje so se odlično počutili v naših krajih, bili so očarani nad naravo in ljudmi. Doživetja in znanje, ki so ga pridobili z nami, predstavljajo in širijo v svoji šoli, kraju, domovini.

Pomembno je, da se vsak posameznik zaveda, kakšne posledice ima lahko njegovo ravnanje in kako lahko vpliva na druge.

VSAK POSAMEZNIK ŠTEJE, IMEJMO RADI NAŠ PLANET!

Naslov projekta:	Spoznajmo se bolje skozi ljudsko pesem, glasbo in ples <i>Mieux se connaître à travers nos chansons musiques et danses traditionnelles</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Vič Abramova 26, Ljubljana http://www2.arnes.si/~murban9/index.html
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Francija
Države partnerice:	Velika Britanija, Italija, Romunija, Bolgarija, Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	6–15 let

Vsebina projekta

Učenci partnerskih držav so spoznavali ljudsko glasbo, pesmi in plesne svoje države ter vseh držav, ki so bile vključene v projekt. Učenci in učitelji so tako spoznali zgodovinsko, kulturno in ljudsko dediščino ne le svoje, temveč tudi sodelujočih držav. Posamezne šole so na lokalnem nivoju sodelovale s pridruženimi partnerji in z zunanjimi institucijami in skupinami – vrtci, starostniki, folklorne skupine ... V času projekta je nastala zbirka štiriindvajsetih pesmi, skladb in ljudskih plesov, ki temeljijo na različnih kulturah, zgodbah in tradicijah.

Cilji projekta

- Spodbujanje integracije posameznikov z različnim kulturnim, etničnim, geografskim, socialnim ... poreklom v množični Evropi prek razvijanja občutka pripadnosti.
- Spodbujanje integracije učencev s posebnimi potrebami (tudi učenci iz socialno šibkejših družin, invalidni otroci, neuspešni ...). Izbor aktivnosti v projektu (pesmi in plesi) je pripomogel k vključevanju vseh otrok.
- Razvijanje odprtosti za učenje novih znanj, skupno delo ob premagovanju geografskih, jezikovnih in zgodovinskih meja.
- Razvijanje sposobnosti, kot so sporazumevanje v maternem jeziku, spoznavanje informacijsko-komunikacijske tehnologije, dajanje pobud, učenje učenja, umetnostno in kulturno osveščanje.
- Omogočiti učiteljem, da razvijajo različne pristope poučevanja in obogatijo svoje poučevanje.

Rezultati projekta

Učenje ljudski pesmi in plesov je predstavljalo učenje o različnih kulturah, učenje tujih jezikov, podiranje stereotipov, kulturno osveščanje. Tema projekta je omogočala integracijo različnih skupin ljudi – od najmlajših otrok, ranljivih in socialno šibkejših do najstarejših. Učenci so ob zanimivem in drugačnem načinu poučevanja razvijali ustvarjalnost, odprtost in razgledanost. Profesionalni in osebni razvoj sodelujočih učiteljev je ob koncu projekta samoumeven. Vsi sodelujoči so razvijali in razširjali različne kompetence in znanja. Projekt smo zaključili z zaključno prireditvijo, pri kateri so sodelovali učenci, starši, vsi zaposleni na šoli, pridruženi partnerji ter različne skupine iz lokalne skupnosti.

Končni izdelki

- knjižica z zbranimi opisi 24 ljudskih pesmi in plesov
- DVD s posnetki plesov ter navodili za učenje plesov
- CD s posnetki pesmi in z glasbo za ples
- spletna stran: <http://www2.arnes.si/~murban9/index.html> in <http://www2.arnes.si/~murban9/layout1.html> z opisi in notami pesmi in plesov, video in avdio posnetki, opisi držav, s slikami z delovnih sestankov ...
- zaključne prireditve v vsaki posamezni državi, na katerih so učenci predstavili svoje in tuje ljudske plesne in pesmi (skupno sodelovanje učencev, učiteljev, vseh zaposlenih, staršev, lokalne skupnosti in pridruženih partnerjev)

Razširjanje rezultatov

- O projektu je bilo izdanih nekaj člankov v različnih revijah in časopisih.
- Mednarodni projekt OŠ Vič – Folklorik letnik 2009, št. 5 – glasilo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (avtorica Marja Panker).
 - Članek Ob ljudski glasbi, pesmi in plesu v E-šolskih razgledih, 12. 11. 2009 (avtorica Marja Panker).
 - Članek Z ljudsko pesmijo in plesom v Šolskih razgledih, 19. 2. 2010 (avtorica Marja Panker).
 - Članek Medgeneracijsko druženje v reviji Didakta, marec 2010, številka 134, letnik XX (avtorica Marja Panker).
 - Petje in Ples sta pregnala oblake – Delo, 4. 6. 2010 (avtorica Saša Bojc).
 - Spletna stran: <http://www2.arnes.si/~murban9/index.html>.

Dodana vrednost projekta

Ljudski plesi in pesmi naše in predvsem tujih držav so v našem šolskem sistemu prezrti. S tem projektom smo želeli narediti premik. Projekt nam je v dveh šolskih letih prinesel veliko novega znanja. Vključeni so bili vsi učenci naše šole in skoraj vsi učitelji. Povezali smo se tudi z vrtcem in upokojenskim pevskim zborom. Tako smo projektu dodali dimenzijo medgeneracijskega sodelovanja.

Učenci so bili ob učenju dejavni, v učenje pa so bila vpletena pozitivna čustva, zato so si zapomnili več in bolje. S plesi in pesmijo smo podirali stereotype o nekaterih državah.

V dveh letih smo se učitelji veliko naučili. Spoznali smo, da jezik ni ovira za komunikacijo, da je pripravljenost za dodatno delo lastnost visoko-kompetentnega srčnega učitelja, da se učiteljeva profesionalna in osebna rast začne s sprejemanjem novega in drugačnega.

Kratka izjava o projektu

Učenci in učitelji vseh partnerskih držav smo spoznavali ljudsko glasbo, pesmi in plesne svoje države ter vseh držav, ki so bile vključene v projekt. V času projekta je nastala zbirka štiriindvajsetih ljudskih pesmi in plesov, ki temeljijo na različnih kulturah, zgodbah in tradicijah. Tako učitelji kot učenci smo spoznali nove, neznane stvari, se naučili plesne in pesmi, ki jih drugače ne bi nikoli spoznali, razmišljali o značilnostih in posebnostih naših partnerskih držav. Ob dejavnem in ustvarjalnem učenju smo dokazali, da vsak narod s svojimi tradicijami in jezikom bogati skupnost, v kateri živimo. Sodelovanje z vrtcem in starostniki nam je prineslo pristrčne medgeneracijske stike. Z ljudsko pesmijo, glasbo in plesi smo povezali različne narode in generacije ter pokazali, da glasba in ples predstavljata univerzalen jezik prijateljstva in enakosti.

COMENIUS DVOSTRANSKA ŠOLSKA PARTNERSTVA 2008

Organizacija	Naslov projekta
Dvojezična srednja šola Lendava	Interkultureller Dialog in einer national gemischten Gegend
Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer	Sustainable management of water to promote a recreational link of different cultures
Gimnazija Ledina	Living natural parks in Asturias and Slovenia
OŠ Frana Roša	Eco = logical/logisch/logičen/rhesymegol
OŠ Nove Jarše	The green generation: Reduce-Reuse-Recycle
Srednja šola Slovenska Bistrica	Migrations into Europe
Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik	Watching and making movies

Naslov projekta:	Gledanje in snemanje filmov <i>Watching and making movies</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Center za izobraževanje in rehabilitacijo Kamnik Novi trg 43 a, 1241 Kamnik www.luovi.fi/comenius
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Finska
Države partnerice:	Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	17–21 let

Vsebina projekta

Namen projekta *Gledanje in snemanje filmov* je bil omogočiti slovenskim in finskim dijakom s posebnimi potrebami, da spoznajo dijake iz druge evropske države, njeno kulturo, poglobijo znanje o slovenski in finski filmski industriji in se naučijo osnov fotografiranja, rokovanja s kamero in filmske montaže.

V projektu je sodelovalo deset slovenskih dijakov ekonomske srednje šole in deset finskih dijakov poklicne šole za avdio-vizualno komunikacijo. Izvedli smo dve izmenjavi. Prva je potekala v Kamniku leta 2009, druga pa v mestu Oulu na Finskem leta 2010.

Sestavni del projekta je bila tudi jezikovna in kulturna priprava. Udeleženci so se naučili osnovnega besedišča filmskega jezika v angleščini, analizirali izbrane slovenske in finske filme ter spoznali zgodovino slovenskega in finskega filma.

Cilji projekta

- poglobiti znanje slovenskih in finskih dijakov o slovenski in finski filmski industriji
- gledanje in analiziranje izbranih slovenskih in finskih filmov
- spoznavanje osnov filmskega jezika
- učenje osnov fotografiranja, rokovanja s kamero in filmske montaže
- komuniciranje v tujem jeziku
- pridobiti izkušnje z delom v mednarodnem timu
- naučiti se osnov finščine in slovenščine
- spoznavanje druge ustanove za posebne potrebe (njena organizacija, programi, zaposleni)
- izmenjava metod poučevanja
- spoznavanje finskega oz. slovenskega šolskega sistema

Rezultati projekta

- boljše znanje tujih jezikov
- večja samozavest dijakov in motivacija za delo
- znanje o slovenskem in finskem filmu
- sposobnost samostojne analize in kritičnega ogleda katerega koli filma
- znanja iz osnov fotografiranja, rokovanja s kamero in filmske montaže
- znanje o finski oz. slovenski kulturi
- novi učni pristopi (sodelovalno učenje)
- spoznavanje druge ustanove za posebne potrebe
- poučevanja filma pri angleščini in predmetu filmska vzgoja

Končni izdelki

- spletna stran (www.luovi.fi/comenius)
- brošura
- DVD-film

Razširjanje rezultatov

Organizirali smo predstavitve projekta za ostale dijake in zaposlene, pripravili fotografsko razstavo, naredili plakate. V Šolskih razgledih je bil objavljen članek o projektu (Potep priložnosti in spoznanj, ŠR, 5. 11. 2010). Projekt je bil predstavljen na konferenci, ki jo je organiziralo Društvo defektologov Slovenije v Zrečah (april 2010). Prispevek je bil objavljen v glasilu Priložnosti, ki ga izdaja CMEPIUS (april 2010). Članek je izšel tudi v reviji Jana (zaradi vulkanskega prahu se nismo mogli nemoteno vrniti z druge izmenjave na Finskem). Izdali smo brošuro, ki vsebuje projektne rezultate, in jo razdelili med dijake in zaposlene. Rezultati projekta so vidni tudi na spletni strani www.luovi.fi/comenius.

Dodana vrednost projekta

Projekt je imel pozitiven vpliv na dijake in zaposlene obeh ustanov. Dijaki in zaposleni so se učili osnov finščine in slovenščine, komunicirali v angleščini, tudi prek spleta, spoznali finsko in slovensko kulturo. Tako dijaki kot učitelji niso imeli veliko vedenja o dveh manjših evropskih filmskih industrijah. Projektno sodelovanje pa je povečalo znanje o finskem in slovenskem filmu ter vzbudilo zanimanje zanj. Finski dijaki in njihovi mentorji so učili slovenske dijake in učitelje osnov rokovanja s kamero.

Udeleženci projekta so bolj spoznali drugo ustanovo za dijake s posebnimi potrebami, njen ustroj in metode poučevanja. Povečalo se je vedenje o finskem in slovenskem šolskem sistemu. Širša strokovna javnost je bila informirana o projektu in njegovih prednostih.

Projekt je imel pozitiven vpliv na filmsko kulturo med dijaki in pokazal, da so finski in slovenski filmi vredni ogleda in analize. Dijaki so postali tudi bolj kritični gledalci. Oblikovali smo metode dela za poučevanje filma pri tujem jeziku in predmetu filmska vzgoja.

Kratka izjava o projektu

Za dijake je bilo sodelovanje v mednarodnem projektu še poseben izziv, saj imajo na splošno manjše možnosti za mednarodne mobilnosti. Vsem udeležencem je projekt omogočil, da so med seboj stkali pristne vezi, in pomenil pravo obogatitev v delovnem, medkulturnem in človeškem smislu.

Naslov projekta:	Medkulturni dialog na narodno(stno) mešanem območju <i>Interkultureller Dialog in einer national gemischten Gegend</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Dvojezična srednja šola Lendava Kolodvorska 2e, 9220 Lendava www.dssl.si/Projekti/Comenius (z novim šolskim letom nova spletna stran šole)
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	ZR Nemčija
Države partnerice:	Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	16–19 let

Vseбина projekta

Leto 2009 je bilo proglašeno za leto medkulturnega dialoga. Ker se obe partnerski šoli nahajata na narodnostno, jezikovno in kulturno mešanem območju, se je tema nadaljnjega sodelovanja ponujala kar sama. Partnerstvo med Gimnazijo Theodorja Heussa iz Wolfsburga in Dvojezično srednjo šolo Lendava je bilo namreč vzpostavljeno in se razvijalo že v času sodelovanja obeh šol v projektu Mladina-šola-gospodarstvo, katerega težišče je bila poleg dvostranskih izmenjav dijakov Nemčije in šestih novih članic EU primerjava socialno-ekonomskih struktur in vsakdanjika dijakov partnerskih šol. Po zaključku omenjenega projekta smo željo obeh šol (dijakov, njihovih staršev in učiteljev) – nadaljevati, razvijati in poglobiti obstoječe sodelovanje in stike – realizirali v okviru zgoraj omenjene teme projekta Comenius. Na naši šoli je bilo projekt vključenih 31 dijakov 2. do 4. letnika, 24 družin gostiteljic in 8 učiteljev.

Cilji projekta

- Učenje oz. poglobljanje in utrjevanje znanja jezika projektnih partnerjev, zbiranje in urejanje informacij o deželi gostiteljici v tiskanih medijih oz. na spletu.
- Uvajanje dijakov v raziskovalno delo, načrtovanje in izvajanje dejavnosti.
- Vzgoja za strpnost in sožitje v Evropi različnih kultur, jezikov in narodov ter etničnih skupin, sprejemanje drugačnosti, odprava klišejev in predsodkov.
- V času dvostranskih izmenjav spoznavanje in 'doživljanje' jezika, kulture in življenja vrstnikov partnerske šole ter sožitja večnarodnih in etničnih skupnosti v njihovem šolskem, družinskem in bivalnem okolju.
- Demonstracija/prikaz/'življenje' oz. doživljanje takšnega načina življenja v šoli, pri interesnih dejavnostih, doma, z obiskom kulturnih prireditev, ogledom zgodovinskih, arhitekturnih znamenitosti, naravnih danosti in kuliničnih posebnosti pokrajine.
- Spremljanje in dokumentiranje dogajanja v besedi in sliki ter predstavitve na šoli gostiteljici in v širšem okolju (starši, lokalna skupnost) ob zaključku mobilnosti.
- Po zaključku mobilnosti objava rezultatov raziskovalnega dela in priprava razstave končnih izdelkov za širšo lokalno skupnost.

Rezultati projekta

Po vsakem obisku 'partnerske skupine' smo naredili vmesno oceno v obliki poročila z analizo tako

pozitivnih kot tudi negativnih vtisov. Uspehe oz. neuspehe integracije etničnih skupin smo strnili in primerjali. Po zaključku projekta smo povzeli rezultate, jih ovrednotili in predstavili okolju (šola, starši, lokalno okolje). Vključili smo tudi lokalne medije. Napredek pri učenju oz. rabi jezika partnerske skupine smo prikazali z igro vlog v vsakdanjih situacijah (nemški dijaki) oz. z recitalom z aktualno tematiko (slovenski dijaki v nemščini). Vtise z ogledov, obiskov in iz vsakdanjika (pouk in dejavnosti v šoli, družini, ob druženju s prijatelji v prostem času) so dijaki strnili v besedi (dnevniški zapisi) in sliki (plakati s fotografijami in risbami).

Končni izdelki

- seminarske naloge (raziskovalno delo dijakov o stanju na področju integracije v svojem bivalnem okolju: večjezični vrtec, zgodba ekonomskega priseljenca, dvo- in večjezičnost v vsakdanjem življenju, institucije narodnosti in etničnih skupin)
- 2 skupna letna koledarja z naslovom Vtisi iz Wolfsburga (2009, 2010)
- stenski časopis, plakati (aktivnosti, dogajanje in vtisi iz časa trajanja mobilnosti)
- film Doživetja medsebojnih izmenjav
- zloženska Vtisi iz Lendave
- DVD Bilateralno partnerstvo Lendava – Wolfsburg (utrinki dveletnega sodelovanja in 'sobivanja')
- objava vsebine in rezultatov sodelovanja v projektu na spletni strani šole
- razstava karikatur R. Musila ob obletnici padca berlinskega zidu, ki nam jih je za to priložnost odstopil Goethejev institut v Ljubljani

Razširjanje rezultatov

Vsebino in rezultate projektnih nalog so dijaki predstavili pri pouku (delno so bile naloge tudi ocenjene), primerjavo integracije narodnih in etničnih skupin v bivalnem okolju partnerskih skupin smo izvedli na skupnem forumu, rezultate objavili v brošuri in na spletni strani. Dogajanje, doživetja in vtise bilateralnih izmenjav so udeleženci predstavili v besedi in sliki na zaključni prireditvi vsakokratne izmenjave, kjer so tudi dokazali svoj napredek v učenju in obvladanju jezika gostiteljev oz. ciljnega jezika projekta. Na prireditvi so bili prisotni tudi učitelji šole gostiteljice, starši sodelujočih dijakov in predstavniki lokalne skupnosti. Aktivnosti v času trajanja bilateralnih izmenjav so spremljali tudi lokalni mediji v kraju šole gostiteljice (radio, TV, časopis).

Vtise in oceno sodelovanja v projektu so sodelujoči dijaki predstavili sošolcem v razredu, v nižjih razredih na šoli in delno tudi učencem zaključnih razredov na osnovni šoli.

Dodana vrednost projekta

Tako dijaki kot tudi učitelji, ki so sodelovali v projektu, so dobili priložnost podrobno spoznati ter primerjati organizacijo in delo na partnerski šoli, učitelji pa si tudi izmenjati izkušnje v okviru svoje stroke. Že vzpostavljena redna komunikacija med udeleženci projekta ter pozitivne izkušnje so spodbuda tudi za ostale dijake, ki želijo v bodoče sodelovati v podobnih projektih. Učenje in preverjanje znanja ciljnega jezika v konkretnih situacijah daje mladim več samozavesti pri vzpostavljanju stikov s pripadniki evropskih narodov in narodnosti, doživljanje večkulturnosti pa jim olajšuje odločitev za študij in iskanje zaposlitve v območju EU.

Rezultati skupnega (raziskovalnega) dela in doživetja so trdna podlaga za nadaljnje sodelovanje obeh šol, kjer lahko udeleženci poleg izpopolnitve znanja jezika raziščejo in doživijo še nepoznane in neraziskane strani življenja svojih partnerjev in njihove dežele, kar bo zagotovo razširilo njihova obzorja in pripomoglo k razvijanju kritičnega razmišljanja.

Tudi starši in lokalna skupnost so dobili vpogled v življenjsko okolje dijakov partnerske šole, kar lahko prispeva k odpravi marsikaterega predsodka. Z boljšim medsebojnim poznavanjem lahko veliko prispevamo k razumevanju, strpnosti in sožitju različnih kultur na območju združene Evrope.

Kratka izjava o projektu

Sodelovanje v projektu je zagotovo popestrilo in obogatilo že utečen delovni ritem na šoli. Kljub dodatni obremenitvi tako dijakov kot tudi učiteljev jim je bila to dragocena izkušnja, ki jo bodo lahko vgradili v svojo prihodnost (študij, delo).

S spoznavanjem in odkrivanjem ter doživljanjem vsakdanjika vrstnikov v doslej še nepoznanem okolju so mladi senzibilizirali videnje in doživljanje svojega domačega okolja.

Pri evalvaciji rezultatov so dijaki pokazali veliko senzibilnosti. Ves čas sodelovanja so kritično opazovali in odkrito spregovorili o svojih vtisih in opažanjih. Na začetku nekoliko zadržani so se hitro prilagodili sleherni situaciji (npr. aktivno vključevanje v pouk in ustvarjalne delavnice), kljub jezikovnim oviram v nekaterih primerih so hitro vzpostavili stik in našli skupno temo za razgovor.

Predvsem nekateri več let trajajoči redni stiki med mladimi (splet, medsebojni obiski) so dokazali, da tudi več kot 1000 kilometrov dolga razdalja ni ovira za pravo prijateljstvo in da volja, energija in radovednost mladih na poznajo meja.

Naslov projekta:	Eco = logical/logisch/logičen/rhesymegol
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije:	OŠ Frana Roša Cesta na Dobrovo 114,3000 Celje
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Velika Britanija, Wales
Države partnerice:	Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	13–18 let

Vsebina projekta

OŠ Frana Roša se je povezala s šolo Ysgol Bryn Elian v Walesu. Odločili smo se, da bomo skupaj postali 'ekologični'. Projekt smo izvajali kar v štirih jezikih. Na obeh šolah je namreč drugi tuj jezik nemščina in izziv, da se oboji preizkusimo v tujem jeziku, je bil velik. Seveda brez delovne angleščine ni šlo, in ker smo želeli drug drugega naučiti še nekaj o svoji deželi, kulturi in tradiciji, smo izvedli tudi krajši tečaj maternega jezika oz. slovenščine ter valižanščine. V projekt so bili vključeni učenci od 7. do 9. razreda.

Cilji projekta

Glavni cilj projekta, da bi učenci postali aktivni državljani in kritični opazovalci ekoloških težav ter da bi s pomočjo svojih spoznanj izboljšali oz. ozavestili svoj odnos ter odnos drugih do narave in okolja, je bil v celoti dosežen.

Rezultati projekta

V sklopu projekta so učenci izvajali različne aktivnosti, vezane na ekologijo. Merili so temperaturo morja, onesnaženost zraka, pisali so pravljice, posneli film, reklamo, šivali eko vrečke, izvedli eko modno revijo, pobarvali steno pred šolo, izdelali številne predstavitve in celo družabne igre.

Vsekakor pa je delo najbolje potekalo med štirinajstdnevno izmenjavo učencev. Takrat so se med učenci spletle prijateljske vezi in sodelovanje je postalo resnično. Zaživelo je v vsej svoji veličini in želja po kakovostni izvedbi projekta je postala realnost.

Končni izdelki

spletna stran, spletna knjiga, eko film, eko reklame, eko vrečke, eko himna.

Razširjanje rezultatov

Projekt je vplival na delo celotne šole, saj smo ga izvajali pri rednem pouku, krožkih in velikokrat tudi za vse učence. Tako so pravljice o Zemlji učenci prebiral mlajšim, celo vrtčevskim otrokom. Mlajši so pomagali pravljice ilustrirati. Natečaj za eko pesem oz. himno šole smo izvedli med vsemi učenci. Didaktične igre smo podarili učencem podaljšanega bivanja. O našem delu smo poročali v medijih in izdelke objavili tudi na spletnih straneh obeh šol. V času izmenjave so učenci pisali spletne dnevnike in se redno javljali oz. dajali izjave za lokalni radio.

Dodana vrednost projekta

Dodana vrednost projekta za našo šolo je vsekakor njegova rast, saj je prav kmalu prerasel okvire majhne skupine petnajstih učencev, se razširil na generacijo in kasneje tudi na celo šolo. Skozi medkulturne stike z vrstniki oz. kolegi iz tujine pa smo pridobili tako učenci kot učitelji veliko novega znanja ter se razvili tako osebno kot profesionalno.

Kratka izjava o projektu

Z našim projektom je živela celotna šola z bližnjo okolico in ravno zaradi širine projekta smo postali prepoznavni. Izjemno smo veseli, da so kakovost projekta prepoznali tudi drugi ter nam podelili nacionalno jezikovno nagrado. S ponosom in veseljem bomo naše delo nadaljevali ter nadgrajevali na lokalni in mednarodni ravni.

Naslov projekta:	Zelena generacija: Varčujmo in reciklirajmo <i>The Green Generation: Reduce-Reuse-Recycle</i>
Nosilec projekta: Ime organizacije: Naslov organizacije: Spletna stran projekta:	Osnovna šola Nove Jarše Clevelandska 11, 1122 Ljubljana www.greengeneration.org.uk
Trajanje projekta:	2008–2010
Država koordinatorica:	Velika Britanija
Države partnerice:	Slovenija
Starost vključenih učencev/dijakov:	12–15 let

Vsebina projekta

Sodelovanje Osnovne šole Nove Jarše in St Mary's College iz mesta Hull na SV Velike Britanije se je začelo z namenom, da bi otroci obeh šol spoznali okoljevarstveno problematiko in skupaj prišli do rešitev, ki bi pozitivno vplivale na našo skupno prihodnost. Za projekt smo se odločili, ker je Comenius jezikovni projekt odlična priložnost za učence, da se naučijo tujih jezikov, spoznavajo druge kulture, navade in šolske sisteme. V projekt je bilo aktivno vključenih 10 otrok iz vsake šole, ki se je tudi udeležilo desetdnevni izmenjav, ter 12 učiteljev, ki so sodelovali v aktivnostih. V posamezne aktivnosti pa je bilo vključenih še okoli 100 učencev iz vsake šole.

Cilji projekta

Cilj projekta je bil, da bi se učenci bolj zavedali nevarnosti in težav, s katerimi se bodo morali soočiti v prihodnosti. Tako bodo odrasli v odgovorne državljane, ki bodo pripravljeni pomagati okolju in bodo s tem tudi promovirali aktivno državljanstvo.

Rezultati in končni rezultati projekta

- spletna stran
- angleško-slovenski slovarček osnovnih pojmov
- spletni vprašalnik na temo recikliranja in varčevanja
- letak za učence z nasveti, kako postati bolj okolju prijazen
- predstavitev projekta in izmenjav
- ekološka modna revija
- kratki video posnetki, ki spodbujajo okolju prijazno ravnanje
- eko božične voščilnice

Razširjanje rezultatov

- razstave na obeh šolah o partnerski šoli, projektu in aktivnostih
- objava članka o projektu v lokalnem časopisu
- predstavitve partnerske šole in projekta vsem učencem na šoli
- sodelovanje s partnerji iz okolja med izmenjavami
- spletna stran o projektu in aktivnostih, ki smo jih izvajali

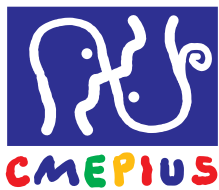
Dodana vrednost projekta

- Učitelji obeh šol so se imeli priložnost srečati in se pogovoriti o svojem poučevanju in se iz tega tudi kaj novega naučiti.
- Sodelujoči učenci so Evropo videli v novi luči – kot možni prostor za življenje in delo v prihodnosti.
- Vzgajanje odgovornih državljanov, ki bodo skrbeli za okolje.

Kratka izjava o projektu

Dvostranski projekt je odlična priložnost za učence in učitelje, da poglobljeno spoznajo tujo kulturo in jezik. Desetdnevno bivanje v tuji državi in obiskovanje šole v tujini je izkušnja, ki jo lahko doživi le malo slovenskih osnovnošolcev in učiteljev. Celotna izkušnja projekta, izmenjave in prijateljstva, ki so se stakala, bodo ostali z nami celo življenje.

**Center RS za
mobilnost in
evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja**

Ob železnici 16
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: +386 1 620 94 50
Fax: +386 1 620 94 51
E-mail: info@cmepius.si
www.cmepius.si